
PIRLS 2016 rezultatų pristatymas

Dr. Rita Dukynaitė

IEA generalinės asamblėjos narė

Dr. Ramutė Skripkienė

Nacionalinė tyrimo PIRLS koordinatore

Kas yra PIRLS?

PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) – tai **tarptautinis skaitymo gebėjimų tyrimas**, kas penkerius metus vykdomas daugelyje pasaulio šalių.

2016 m. šis tyrimas vyko jau **ketvirtą kartą**.

Pirmasis PIRLS ciklas – **2001 m.** (dalyvavo 35 šalys),
antrasis – **2006 m.** (40 šalių),
trečiasis – **2011 m.** (45 šalys),
ketvirtasis – **2016 m.** (61 dalyvis: 50 šalių ir 11 teritorijų).

Tyrimo PIRLS 2016 dalyviai

Iš viso šiame tyrime dalyvavo:
daugiau nei 340 000 mokinių,
330 000 tėvų,
16 000 mokytojų
ir 12 000 mokyklų vadovų.

Lietuvoje šiame tyrime dalyvavo:

4 317 ketvirtos klasės mokinių
iš **195** bendrojo ugdymo mokyklų (**243** klasių),
kuriose ugdymas vyksta lietuvių, lenkų arba rusų
kalba.

Tyrimo tikslas

PIRLS 2016 tikslas – pateikti informaciją apie ketvirtų klasių mokinių skaitymo **pasiekimus**, jų **pokyčius** ir **tendencijas**, taip pat įvertinti vaikų mokymosi skaityti **patirtį** namuose ir mokykloje.

Tyrimo populiacija

Vaikai, ketverius metus mokęsi pradinėje mokykloje.
Daugumoje šalių tai **4 klasės mokiniai**.

Tiriamų mokinių amžiaus vidurkis ne žemesnis nei **9,5 metų**.

Skaitymo gebėjimų apibrėžtis

Skaitymas – tai gebėjimas suprasti ir vartoti tas rašytinės kalbos formas, kurios reikalingos gyvenant visuomenėje ir (ar) kurios svarbios asmeniškai.

Skaitytojai gali kurti (konstruoti) tekstų prasme įvairiais būdais.

Jie skaito siekdami ko nors išmokti, būti skaitančiųjų bendruomenės dalimi mokykloje ir kasdieniame gyvenime, taip pat jie skaito savo malonumui.

Skaitymo tikslų ir teksto suvokimo procesų procentinė dalis tyrimo PIRLS testuose

Skaitymo tikslai	Dalis procentais
Skaitymas siekiant įgyti literatūrinės patirties	50 %
Skaitymas siekiant gauti ir panaudoti informaciją	50 %

Teksto suvokimo procesai (gebėjimai)	Dalis procentais
Sutelkti dėmesį ir rasti aiškiai pateiktą informaciją	20 %
Daryti tiesiogines išvadas	30 %
Interpretuoti ir integruoti idėjas bei informaciją	30 %
Ištirti ir įvertinti teksto turinį bei detales	20 %

Lyginamieji tyrime dalyvavusių šalių rezultatai

PIRLS 2016

Bendrieji skaitymo rezultatai

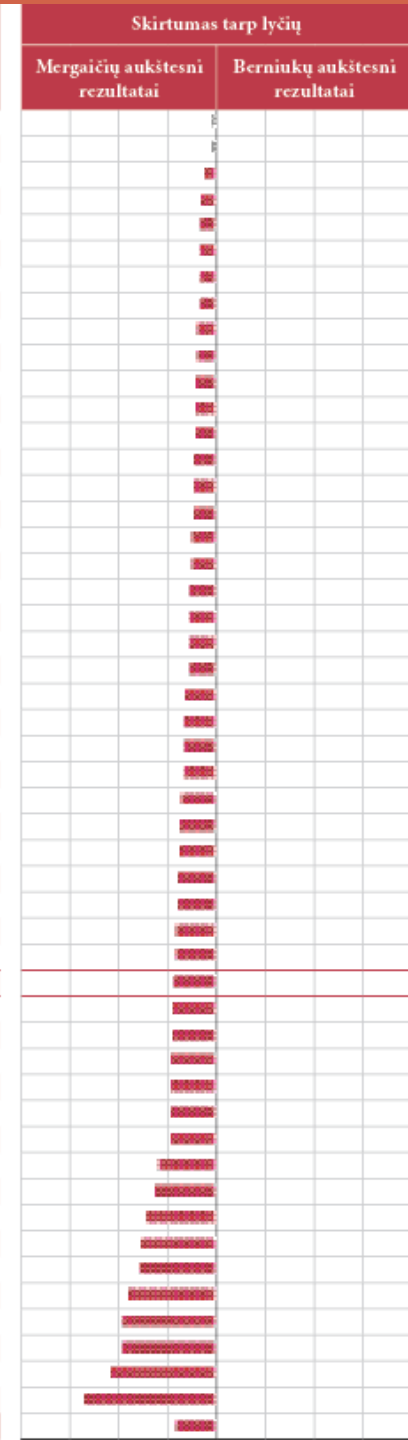
- Lietuvos rezultatas (**548** skalės taškai) yra statistiškai reikšmingai aukštesnis už PIRLS skalės vidurkį.
- Geriausių rezultatų pasiekė dvi šalys: **Rusija** ir **Singapūras**.
- Dar penkios šalys – **Honkongas**, **Airija**, **Suomija**, **Lenkija** ir **Šiaurės Airija** taip pat pasiekė labai gerų rezultatų.
- **11-os** šalių (**Rusijos**, **Singapūro**, **Honkongo**, **Airijos**, **Suomijos**, **Lenkijos**, **Šiaurės Airijos**, **Norvegijos**, **Taivano**, **Anglijos** ir **Latvijos**) rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni nei **Lietuvos**.
- Lietuvos ir dar **12-os** šalių (**Švedijos**, **Vengrijos**, **Bulgarijos**, **JAV**, **Italijos**, **Danijos**, **Makao (Kinijoje)**, **Nyderlandų**, **Australijos**, **Čekijos**, **Kanados** ir **Slovėnijos**) ketvirtokų rezultatai statistiškai reikšmingai nesiskiria.

Šalys	Rezultatų vidurkis	Amžiaus vidurkis
Rusija	581	10,8
Singapūras	576	10,4
Honkongas	569	9,9
Airija	567	10,5
Suomija	566	10,8
Lenkija	565	10,7
Šiaurės Airija	565	10,4
Norvegija (5)	559	10,8
Taivas	559	10,1
Anglija	559	10,3
Latvija	558	10,9
Švedija	555	10,7
Vengrija	554	10,6
Bulgarija	552	10,8
JAV	549	10,1
LIETUVA	548	10,8
Italija	548	9,7
Danija	547	10,8
Makao (Kinija)	546	10
Nyderlandai	545	10,1
Australija	544	10
Čekija	543	10,3
Kanada	543	9,9
Slovėnija	542	9,9
...
PIRLS skalės vidurkis	500	
...
Marokas	358	10,2
Egiptas	330	10
PAR	320	10,6

Skaitymo rezultatai pagal mokinių lytį

- Net 48-ių iš 50-ies šalių mergaičių rezultatai statistiškai reikšmingai aukštesni nei berniukų.
- Mergaitės skaitymo pasiekimais lenkia berniukus vidutiniškai 19 taškų (Lietuvoje 20-čia taškų).

	Mergaitės		Berniukai		Skirtumas (absoliuti vertė)
	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	Mokinių dalis, %	Rezultatų vidurkis	
Makao (Kinija)	49 (0,5)	546 (1,6)	51 (0,5)	545 (1,7)	1 (2,6)
Portugalija	49 (0,8)	529 (2,7)	51 (0,8)	527 (2,5)	1 (2,7)
Austrija	48 (0,9)	544 (2,7)	52 (0,9)	538 (2,7)	6 (2,4)
Italija	49 (0,9)	552 (2,7)	51 (0,9)	544 (2,4)	7 (2,6)
Taivanas (Kinija)	48 (0,6)	563 (2,2)	52 (0,6)	555 (2,3)	8 (1,9)
Prancūzija	50 (0,9)	515 (2,6)	50 (0,9)	507 (2,5)	8 (2,7)
JAV	50 (0,7)	553 (3,2)	50 (0,7)	545 (3,6)	8 (2,9)
Ispanija	49 (0,6)	532 (1,4)	51 (0,6)	524 (2,7)	8 (2,5)
Honkongas	49 (1,5)	573 (2,9)	51 (1,5)	564 (3,1)	9 (2,5)
Slovakija	49 (1,0)	539 (3,7)	51 (1,0)	530 (3,1)	9 (2,7)
Belgija (flam.)	51 (0,9)	530 (2,1)	49 (0,9)	520 (2,3)	10 (2,0)
Čekija	49 (0,9)	549 (2,2)	51 (0,9)	538 (2,6)	10 (2,4)
Nyderlandai	51 (1,1)	550 (1,7)	49 (1,1)	540 (2,3)	10 (2,2)
Kazachstanas	49 (0,8)	542 (2,8)	51 (0,8)	531 (2,5)	11 (2,1)
Belgija (pranc.)	50 (1,0)	503 (2,5)	50 (1,0)	492 (3,4)	11 (3,0)
Vokietija	49 (0,7)	543 (3,2)	51 (0,7)	532 (3,7)	11 (2,9)
Kanada	49 (0,6)	549 (2,2)	51 (0,6)	537 (2,1)	12 (2,2)
Airija	50 (1,6)	572 (2,9)	50 (1,6)	561 (3,3)	12 (3,8)
Vengrija	49 (0,8)	561 (3,4)	51 (0,8)	548 (3,1)	13 (3,1)
Danija	51 (0,9)	554 (2,6)	49 (0,9)	541 (2,7)	13 (3,1)
Azerbaidžanas	47 (0,8)	479 (4,3)	53 (0,8)	466 (4,5)	13 (3,0)
Izraelis	51 (1,5)	537 (2,9)	49 (1,5)	524 (3,4)	13 (3,8)
Čilė	48 (1,4)	501 (2,9)	52 (1,4)	487 (3,2)	14 (3,7)
Rusija	49 (0,8)	588 (2,2)	51 (0,8)	574 (2,6)	15 (2,1)
Anglija	50 (0,9)	566 (2,2)	50 (0,9)	551 (2,4)	15 (2,8)
Švedija	49 (0,9)	563 (2,7)	51 (0,9)	548 (2,6)	15 (2,5)
Bulgarija	49 (0,7)	559 (4,9)	51 (0,7)	544 (4,3)	16 (3,4)
Latvija	51 (1,1)	566 (2,1)	49 (1,1)	549 (2,0)	17 (2,4)
Singapūras	49 (0,6)	585 (3,5)	51 (0,6)	568 (3,4)	17 (3,0)
Lenkija	50 (0,8)	574 (2,5)	50 (0,8)	556 (2,6)	18 (3,0)
Šiaurės Airija	50 (1,2)	574 (2,8)	50 (1,2)	555 (2,8)	18 (3,5)
Slovėnija	50 (0,9)	552 (2,3)	50 (0,9)	533 (2,6)	19 (2,9)
Gruzija	49 (0,7)	498 (2,7)	51 (0,7)	479 (3,6)	19 (3,2)
LIETUVA	50 (1,0)	558 (2,7)	50 (1,0)	538 (3,3)	20 (3,1)
Malta	48 (0,6)	463 (2,6)	52 (0,6)	442 (2,2)	21 (3,1)
Norvegija (5)	50 (1,1)	570 (2,6)	50 (1,1)	548 (2,6)	21 (2,3)
Australija	50 (0,8)	555 (2,6)	50 (0,8)	534 (3,0)	22 (2,5)
Suomija	50 (0,9)	577 (1,9)	50 (0,9)	555 (2,3)	22 (2,2)
Naujoji Zelandija	50 (0,9)	533 (2,4)	50 (0,9)	512 (3,0)	22 (3,2)
Trinidadas ir Tobagas	52 (1,8)	490 (3,8)	48 (1,8)	468 (4,4)	22 (4,9)
Marokas	49 (0,7)	372 (4,0)	51 (0,7)	344 (4,4)	28 (3,0)
JAE	49 (2,1)	465 (4,2)	51 (2,1)	436 (4,5)	30 (5,8)
Kuveitas	52 (1,8)	410 (4,8)	48 (1,8)	376 (6,4)	34 (7,7)
Kataras	50 (2,4)	460 (1,9)	50 (2,4)	424 (3,4)	36 (4,0)
Egiptas	49 (1,2)	349 (5,6)	51 (1,2)	312 (6,6)	37 (4,8)
Bahreinas	50 (1,5)	468 (2,8)	50 (1,5)	424 (3,5)	43 (3,8)
Iranas	47 (1,1)	452 (4,5)	53 (1,1)	407 (5,1)	46 (5,9)
Omanas	50 (0,7)	442 (3,2)	50 (0,7)	395 (3,9)	46 (3,0)
PAR	48 (0,7)	347 (4,0)	52 (0,7)	295 (5,1)	52 (3,0)
Saudo Arabija	48 (2,6)	464 (5,4)	52 (2,6)	399 (5,8)	65 (7,5)
Tarptautinis vidurkis	49 (0,2)	520 (0,4)	51 (0,2)	501 (0,5)	19 (0,5)

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatai

- **16-os** šalių ketvirtos klasės mokiniai pademonstravo aukštesnius, o **11-os** šalių – žemesnius (nei bendrieji skaitymo rezultatai) rezultatus skaitydami **grožinius tekstus**.
- **Informacinių tekstų** skaitymas (lyginant su bendraisiais skaitymo rezultatais) 15-oje šalių yra stiprybė, kitose 15-oje šalių – silpnybė.
- **Lietuvos** ketvirtokų **grožinių ir informacinių tekstų** skaitymo rezultatus atskirai lyginant su bendraisiais skaitymo rezultatais statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta.

	Bendras skaitymo rezultatų vidurkis	Grožiniai tekstai		Informaciniai tekstai		Skirtumas	
		Rezultatų vidurkis	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultatų vidurkio	Rezultatų vidurkis	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultatų vidurkio	Rezultatas pagal skaitymo tikslą yra žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas	Rezultatas pagal skaitymo tikslą yra aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas
Rusija	581 (2,2)	579 (2,2)	-2 (1,1)	584 (2,3)	4 (1,0)	●	
Singapūras	576 (3,2)	575 (3,3)	-2 (1,3)	579 (3,3)	2 (1,1)	●	
Honkongas	569 (2,7)	562 (3,0)	-6 (1,3)	576 (2,8)	8 (1,1)	●	
Airija	567 (2,5)	571 (2,7)	5 (1,4)	565 (2,7)	-2 (1,1)	●	
Suomija	566 (1,8)	565 (1,9)	-1 (1,0)	569 (2,0)	3 (0,7)	●	
Lenkija	565 (2,1)	567 (2,2)	2 (1,3)	564 (2,6)	0 (1,5)		
Šiaurės Airija	565 (2,2)	570 (2,5)	6 (1,4)	561 (2,3)	-4 (1,4)	●	
Norvegija (5)	559 (2,3)	560 (2,5)	1 (1,5)	559 (2,4)	0 (1,0)		
Taivanas	559 (2,0)	548 (2,0)	-11 (1,2)	569 (2,2)	10 (1,5)	●	
Anglija	559 (1,9)	563 (2,2)	4 (1,4)	556 (2,1)	-2 (0,9)	●	
Latvija	558 (1,7)	555 (1,9)	-3 (1,5)	561 (1,8)	4 (0,9)	●	
Švedija	555 (2,4)	556 (2,4)	1 (0,8)	555 (2,6)	0 (1,3)		
Vengrija	554 (2,9)	558 (2,8)	3 (1,0)	551 (3,3)	-4 (1,6)	●	
Bulgarija	552 (4,2)	551 (4,5)	0 (1,1)	554 (4,2)	2 (1,0)	●	
JAV	549 (3,1)	557 (3,0)	8 (1,4)	543 (3,1)	-6 (1,1)	●	
LIETUVA	548 (2,6)	547 (2,7)	-1 (1,6)	551 (2,6)	2 (1,5)		
Italija	548 (2,2)	549 (2,1)	1 (1,8)	549 (2,2)	1 (0,9)		
Danija	547 (2,1)	551 (2,2)	4 (1,5)	543 (2,5)	-4 (1,3)	●	
Makao (Kinijoje)	546 (1,0)	536 (1,7)	-10 (1,7)	556 (1,3)	10 (1,1)	●	
Nyderlandai	545 (1,7)	546 (1,7)	1 (1,0)	545 (1,9)	0 (1,1)		
Australija	544 (2,5)	547 (2,4)	3 (1,3)	543 (2,6)	-2 (1,0)	●	
Čekija	543 (2,1)	545 (2,1)	2 (1,0)	541 (2,3)	-2 (1,4)	●	
Kanada	543 (1,8)	547 (1,9)	4 (0,8)	540 (1,9)	-3 (0,8)	●	
Slovėnija	542 (2,0)	541 (2,4)	-1 (1,3)	544 (2,1)	2 (0,8)	●	
Austrija	541 (2,4)	544 (2,3)	4 (1,1)	539 (2,4)	-2 (0,9)	●	
Vokietija	537 (3,2)	542 (3,3)	5 (1,0)	533 (3,3)	-4 (1,2)	●	
Kazachstanas	536 (2,5)	527 (2,5)	-9 (1,2)	544 (2,8)	8 (1,5)	●	
Slovakija	535 (3,1)	539 (3,0)	4 (1,2)	531 (3,1)	-4 (1,3)	●	
Izraelis	530 (2,5)	532 (2,6)	2 (1,1)	529 (2,5)	-2 (1,0)	●	
Portugalija	528 (2,3)	528 (2,5)	0 (1,2)	528 (2,3)	1 (0,8)		
Ispanija	528 (1,7)	530 (1,9)	2 (0,7)	527 (1,6)	-1 (0,6)	●	
Belgija (flam.)	525 (1,9)	524 (1,9)	-1 (1,1)	526 (1,9)	1 (0,8)		
Naujoji Zelandija	523 (2,2)	525 (2,3)	3 (1,1)	520 (2,4)	-2 (0,9)	●	
Prancūzija	511 (2,2)	513 (2,4)	1 (0,9)	510 (2,4)	-1 (0,8)	●	

Skaitymo rezultatai pagal teksto suvokimo procesus

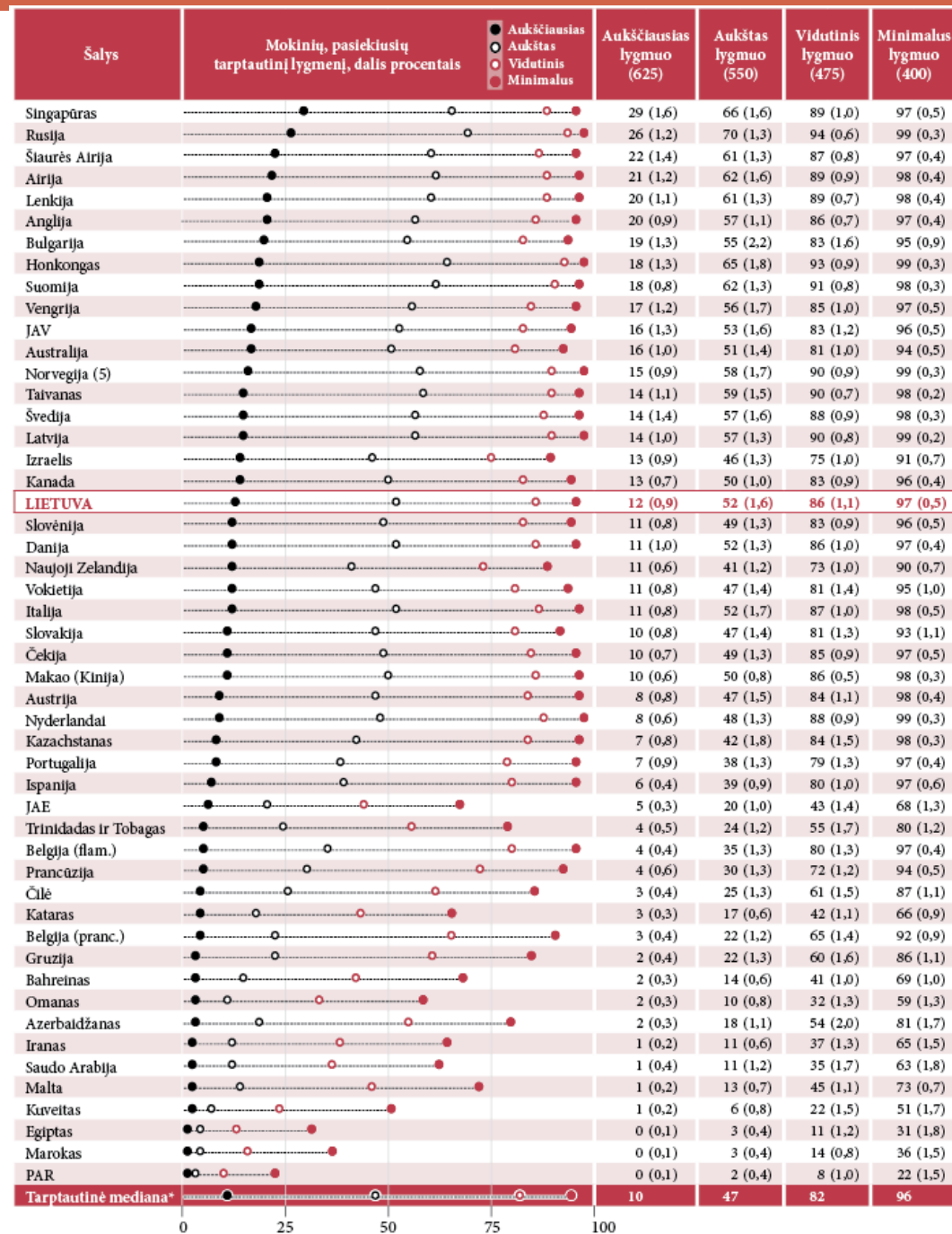
- **15-os** šalių ketvirtokai pademonstravo aukštesnius, o **12-os** šalių – žemesnius (nei bendrieji skaitymo rezultatai) *informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo* procesų grupės rezultatus.
- **14-oje** šalių (lyginant su bendraisiais rezultatais) stiprybė yra *interpretavimo, integravimo ir įvertinimo* procesų grupės gebėjimai, kitose **18-oje** šalių – silpnybė.
- **Lietuvos** ketvirtokų teksto suvokimo procesų grupių rezultatus atskirai lyginant su bendraisiais skaitymo rezultatais, statistiškai reikšmingu skirtumų nenustatyta.

	Bendras skaitymo rezultatų vidurkis	Informacijos radimas ir tiesioginių išvadų darymas		Interpretavimas, integravimas ir įvertinimas		Skirtumas	
		Rezultatų vidurkis	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultatų vidurkio	Rezultatų vidurkis	Skirtumas nuo bendro skaitymo rezultatų vidurkio	Teksto suvokimo rezultatas žemesnis nei bendras skaitymo rezultatas	Teksto suvokimo rezultatas aukštesnis nei bendras skaitymo rezultatas
Rusija	581 (2,2)	581 (2,3)	1 (0,9)	582 (2,2)	1 (1,5)		
Singapūras	576 (3,2)	573 (3,1)	-3 (1,0) ☹	579 (3,2)	3 (0,7) ☹		
Honkongas	569 (2,7)	568 (2,7)	-1 (1,1)	568 (2,9)	0 (0,9)		
Airija	567 (2,5)	566 (2,6)	-1 (1,1)	569 (2,9)	3 (1,4)		
Suomija	566 (1,8)	572 (2,0)	6 (0,9) ☹	562 (1,8)	-4 (0,7) ☹		
Lenkija	565 (2,1)	560 (2,1)	-5 (1,1) ☹	570 (2,4)	5 (1,7) ☹		
Šiaurės Airija	565 (2,2)	562 (2,1)	-3 (1,1) ☹	567 (2,2)	3 (1,4)		
Norvegija (5)	559 (2,3)	561 (2,4)	3 (1,5)	558 (2,4)	-1 (1,2)		
Taivanas (Kinija)	559 (2,0)	560 (1,9)	1 (0,9)	558 (2,2)	-1 (1,3)		
Anglija	559 (1,9)	556 (2,0)	-3 (0,7) ☹	561 (1,9)	3 (0,7) ☹		
Latvija	558 (1,7)	554 (1,9)	-4 (1,0) ☹	562 (1,7)	4 (0,9) ☹		
Švedija	555 (2,4)	560 (2,7)	5 (1,0) ☹	553 (2,5)	-2 (0,8) ☹		
Vengrija	554 (2,9)	552 (3,3)	-3 (1,5)	557 (3,0)	3 (1,1) ☹		
Bulgarija	552 (4,2)	550 (4,0)	-1 (1,0)	552 (4,3)	1 (1,0)		
JAV	549 (3,1)	543 (3,0)	-7 (0,8) ☹	555 (3,1)	6 (0,7) ☹		
LIETUVA	548 (2,6)	549 (2,6)	1 (1,3)	548 (2,6)	0 (1,5)		
Italija	548 (2,2)	547 (2,1)	-1 (1,1)	550 (2,1)	2 (1,3)		
Danija	547 (2,1)	550 (2,1)	2 (1,1) ☹	546 (2,2)	-1 (1,4)		
Makao (Kinija)	546 (1,0)	549 (1,1)	4 (1,1) ☹	543 (1,6)	-3 (1,0) ☹		
Nyderlandai	545 (1,7)	546 (2,0)	2 (1,0)	544 (1,7)	0 (0,9)		
Australija	544 (2,5)	541 (2,6)	-4 (1,4) ☹	549 (2,4)	5 (1,0) ☹		
Čekija	543 (2,1)	551 (2,4)	8 (1,0) ☹	538 (2,2)	-5 (1,2) ☹		
Kanada	543 (1,8)	541 (1,8)	-2 (0,6) ☹	545 (1,8)	2 (0,7) ☹		
Slovėnija	542 (2,0)	547 (2,3)	4 (0,9) ☹	539 (2,5)	-3 (1,2) ☹		
Austrija	541 (2,4)	550 (2,8)	9 (1,4) ☹	534 (2,5)	-6 (1,0) ☹		
Vokietija	537 (3,2)	546 (3,3)	8 (0,9) ☹	530 (3,2)	-7 (1,0) ☹		
Kazachstanas	536 (2,5)	529 (2,5)	-7 (0,8) ☹	542 (2,4)	6 (0,9) ☹		
Slovakija	535 (3,1)	538 (3,1)	3 (1,2) ☹	531 (3,2)	-3 (1,2) ☹		
Izraelis	530 (2,5)	530 (2,4)	-1 (1,0)	530 (2,7)	0 (1,0)		
Portugalija	528 (2,3)	528 (2,2)	0 (0,8)	526 (2,4)	-1 (0,9)		
Ispanija	528 (1,7)	526 (1,7)	-1 (0,6) ☹	529 (1,7)	1 (0,6) ☹		
Belgija (flam.)	525 (1,9)	526 (2,1)	1 (1,3)	524 (2,2)	-1 (1,2)		
Naujoji Zelandija	523 (2,2)	521 (2,3)	-1 (1,0)	525 (2,4)	2 (0,8) ☹		
Prancūzija	511 (2,2)	521 (2,3)	9 (0,9) ☹	501 (2,4)	-10 (0,7) ☹		

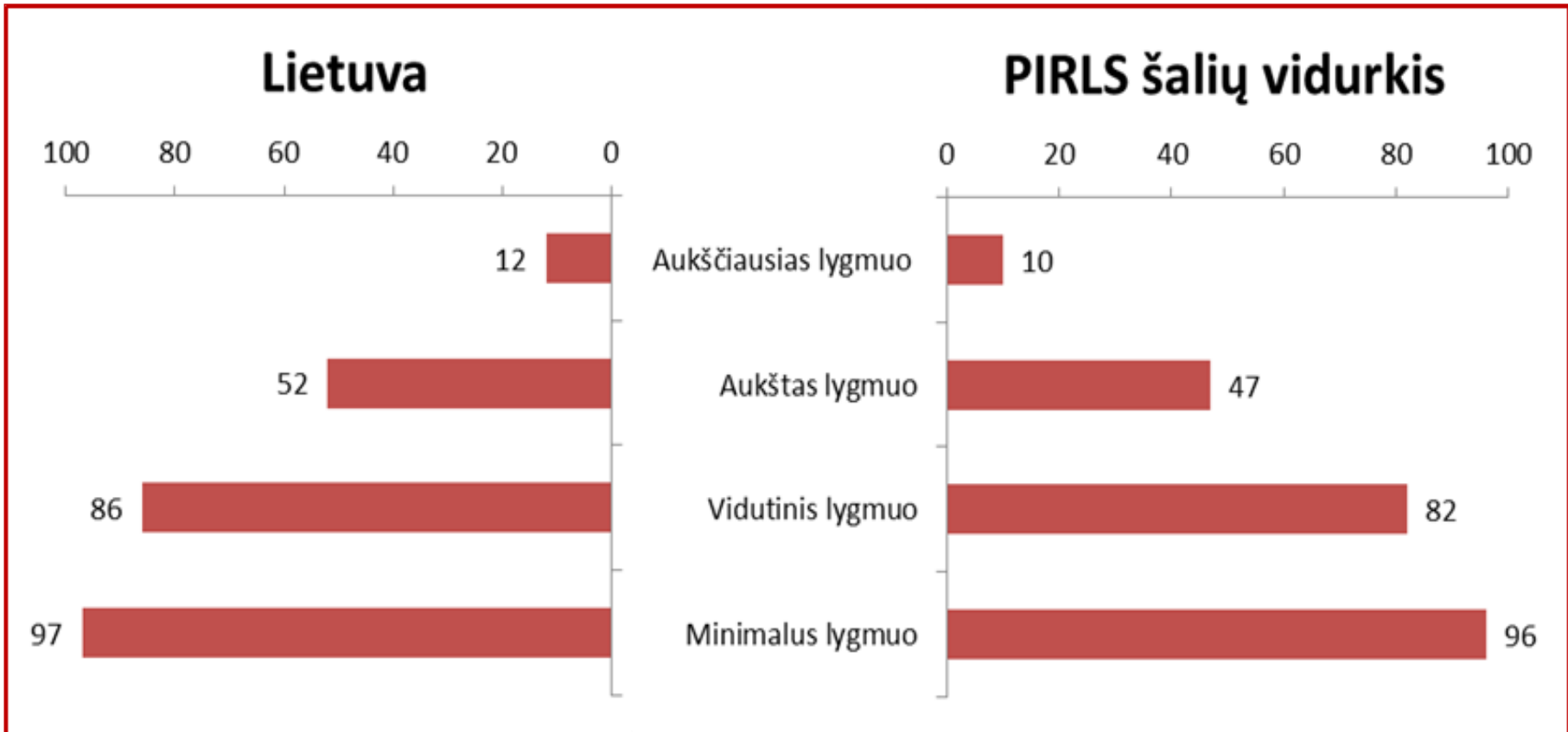

Rezultatai pagal tarptautinius skaitymo pasiekimų lygmenis

- **12 proc.** Lietuvos mokinių pasiekė aukščiausią skaitymo pasiekimų lygmenį.
- Aukščiausią skaitymo pasiekimų lygmenį pasiekė **29 proc.** Singapūro ir **26 proc.** Rusijos ketvirtokų.

Pasiskirstymas pagal tarptautinius skaitymo pasiekimų lygmenis (mokinių dalis proc.)

Lietuvos mokinių dalis **visuose** pasiekimų lygmenyse **viršija** tarptautinį vidurkį.

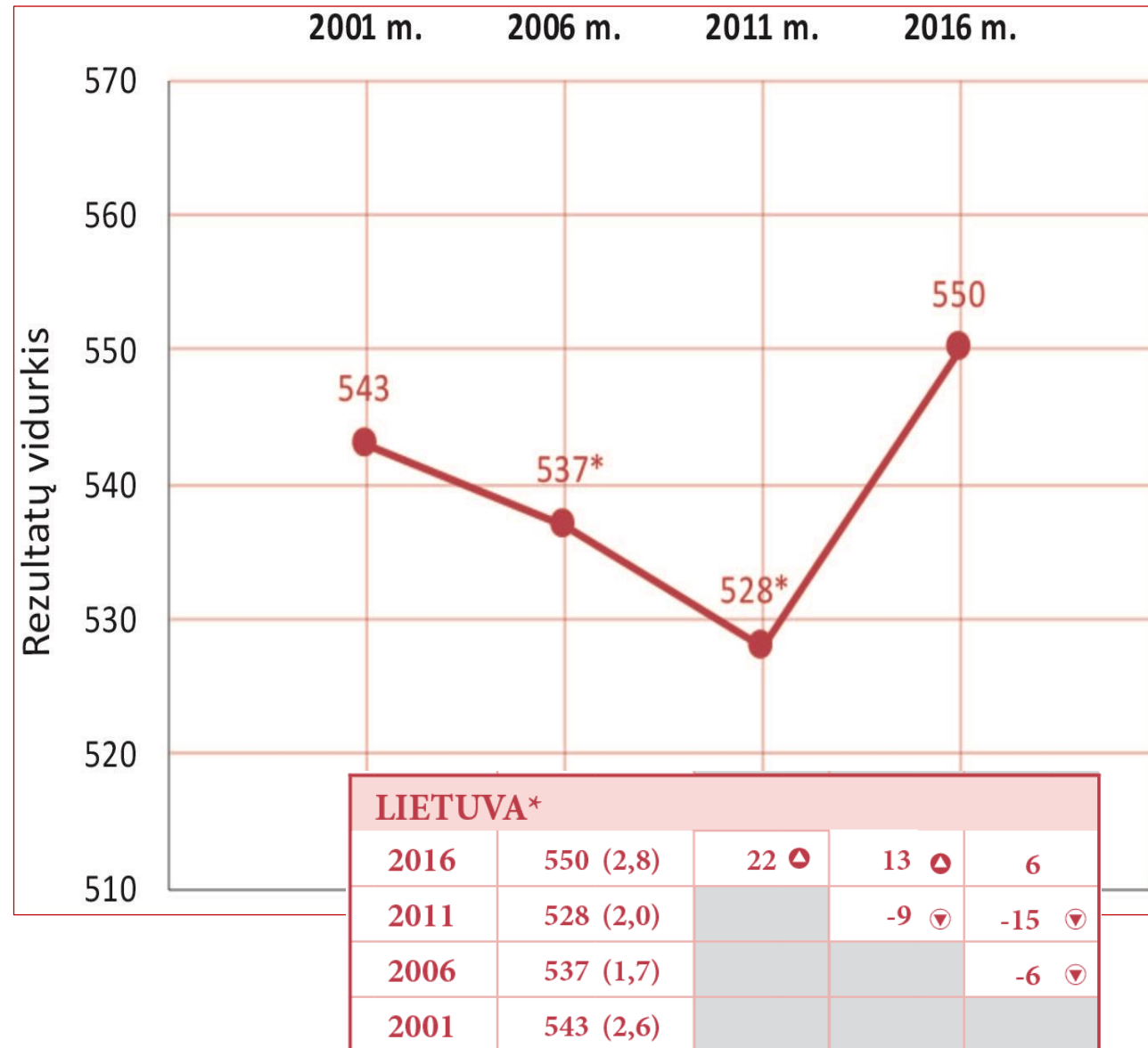
Lietuvos ketvirtokų skaitymo rezultatai ir jų kaita

PIRLS 2001 – PIRLS 2006 – PIRLS 2011 – PIRLS 2016

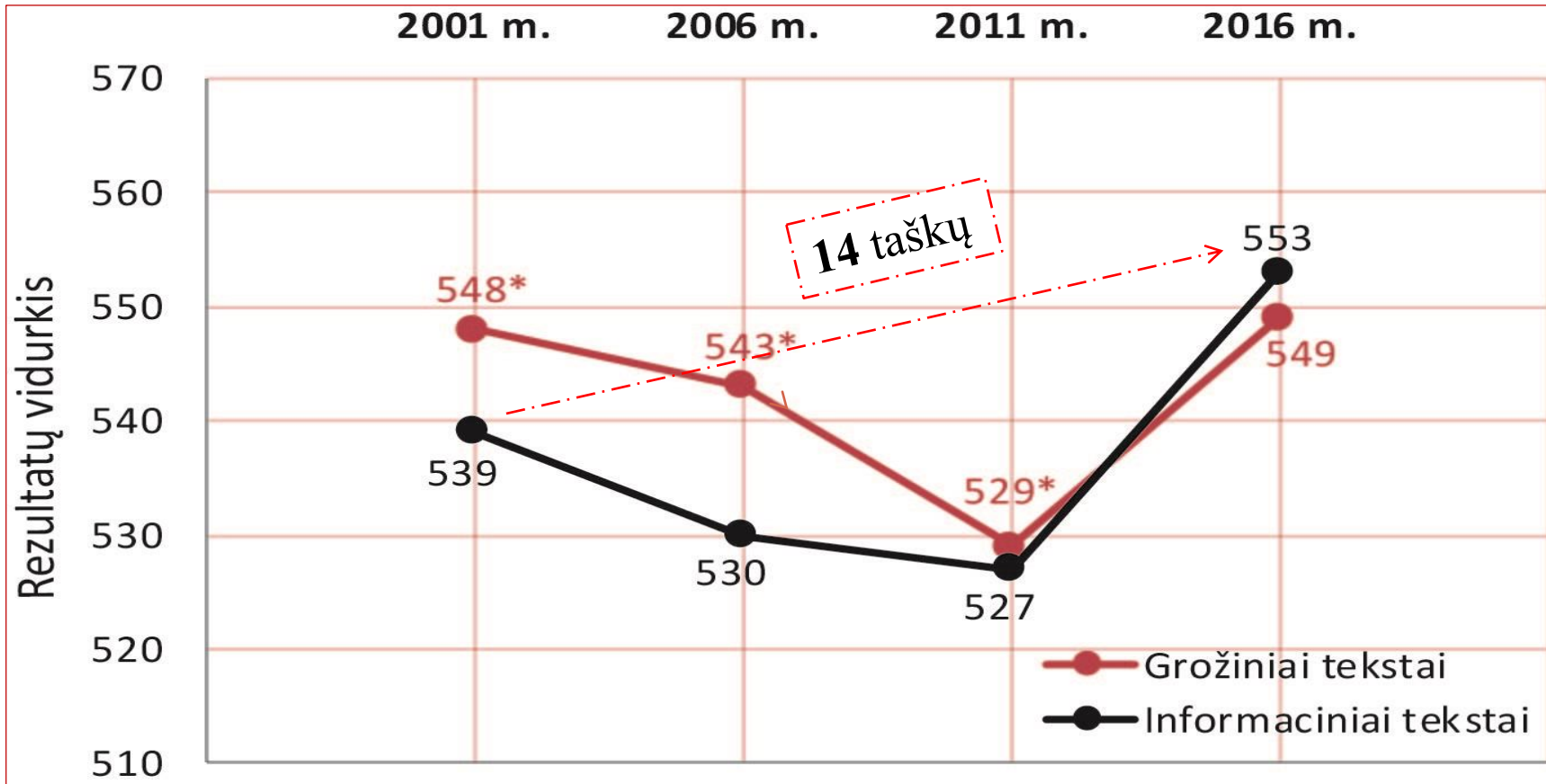
*Lyginant Lietuvos PIRLS 2016 rezultatus su ankstesnių tyrimo ciklų rezultatais, šalies vidurkis apskaičiuotas naudojant tik mokinių, kurie mokėsi lietuvių kalba, rezultatus.

Bendrųjų skaitymo rezultatų kaita Lietuvoje

- Per 5 metus (2011–2016 m.) **Lietuvos** ketvirtokų skaitymo rezultatai smarkiai pagerėjo (**22 taškais**). Šis skirtumas yra statistiškai reikšmingas.
- Per 15 metų (2001–2016 m.) rezultatai pagerėjo daugiau kaip 6 taškais. Šis skirtumas nėra statistiškai reikšmingas, tačiau labai svarbus, nes **dešimt metų** (nuo 2001 m. iki 2011 m.) vykęs skaitymo rezultatų prastėjimas sustabdytas.

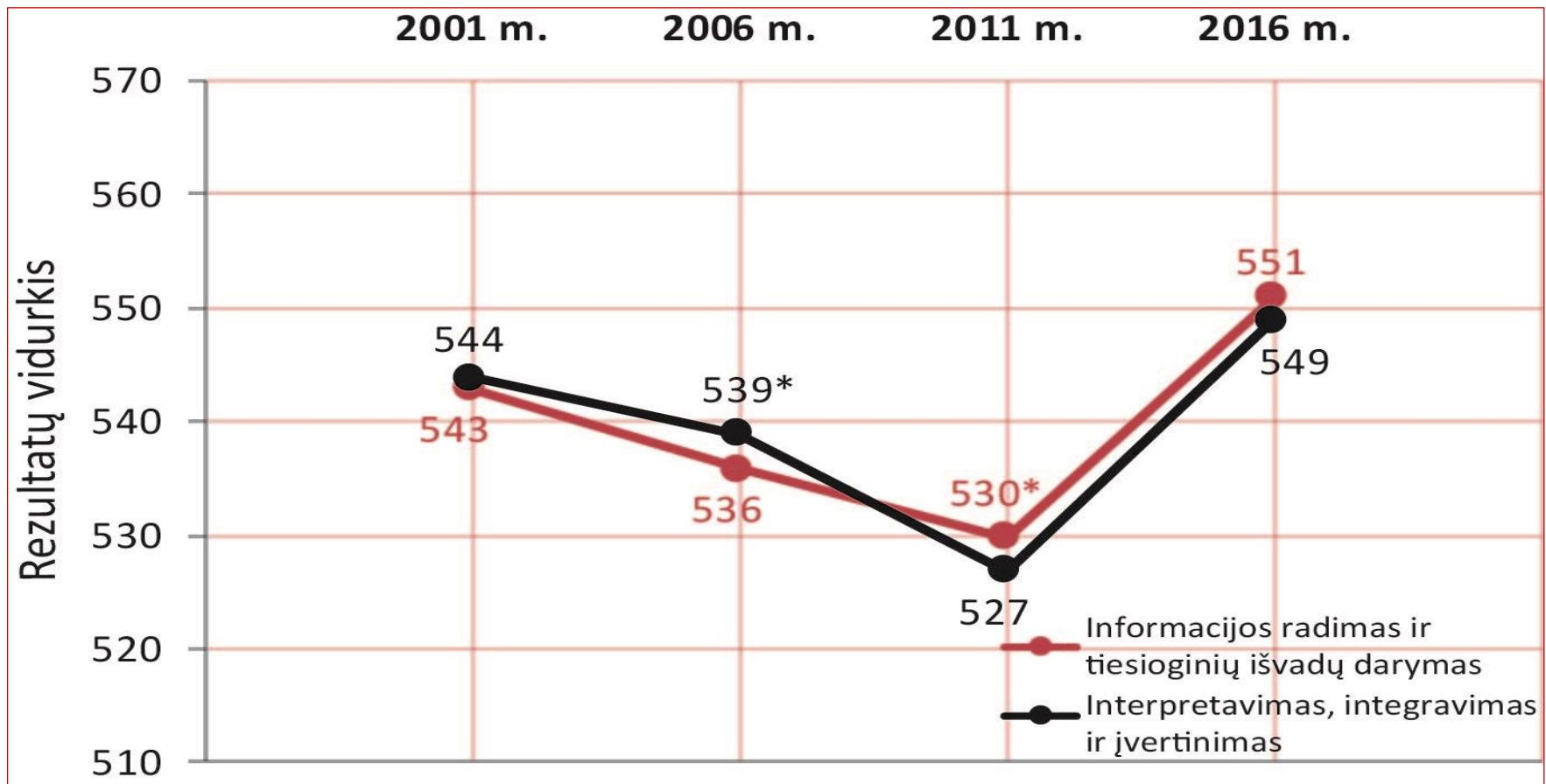

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų kaita

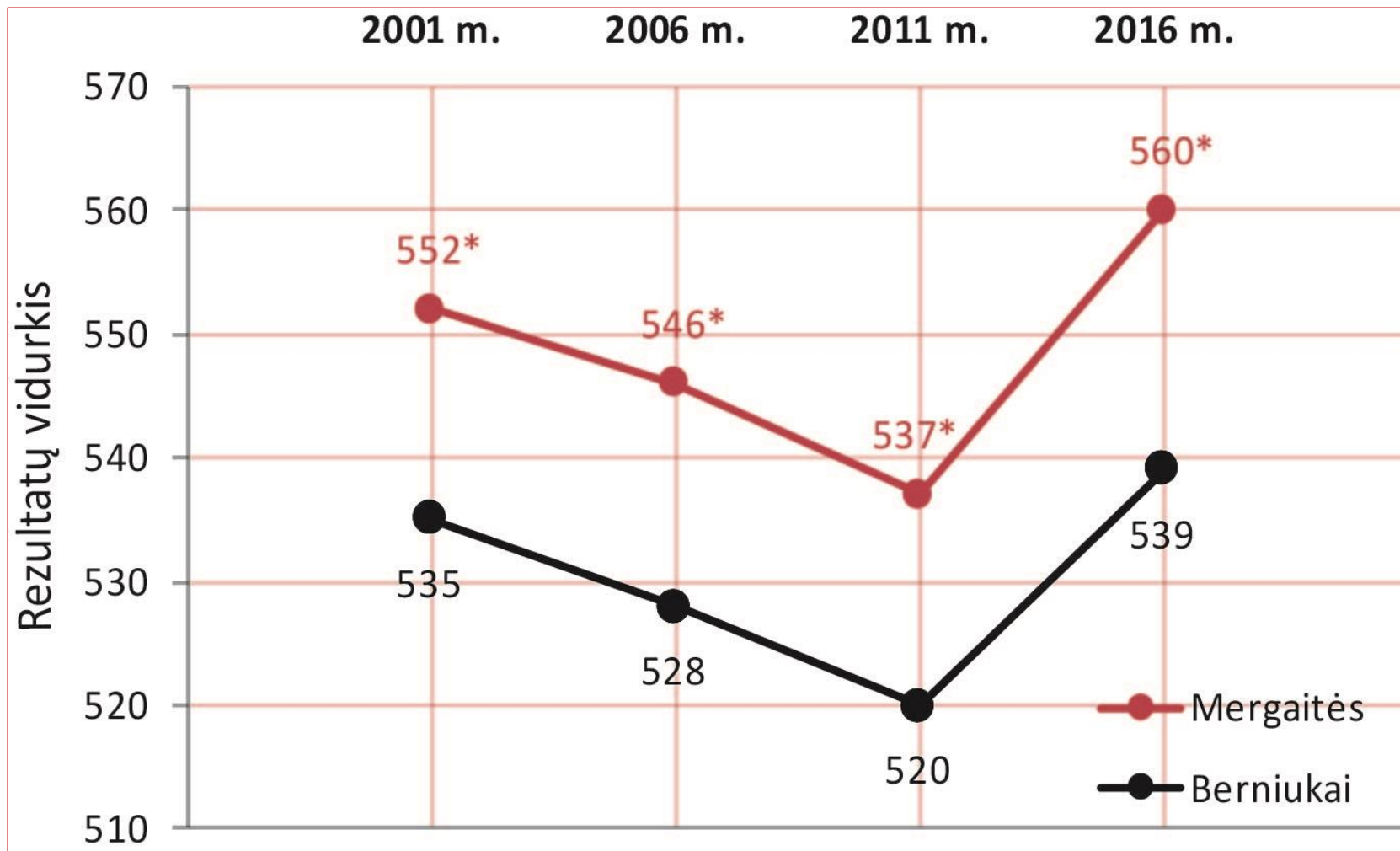
- Per pastaruosius 5 metus (2011–2016 m.) įvyko didžiulis pokytis – **ir grožinių, ir informacinių tekstų skaitymo rezultatai smarkiai pagerėjo.**
- Per 15 metų (2001–2016 m.) informacinių tekstų skaitymo rezultatai pagerėjo labiau (14 taškų), o grožinių tekstų rezultatai vėl tapo beveik tokie patys kaip 2001-aisiais.

Rezultatų kaita pagal teksto suvokimo procesus

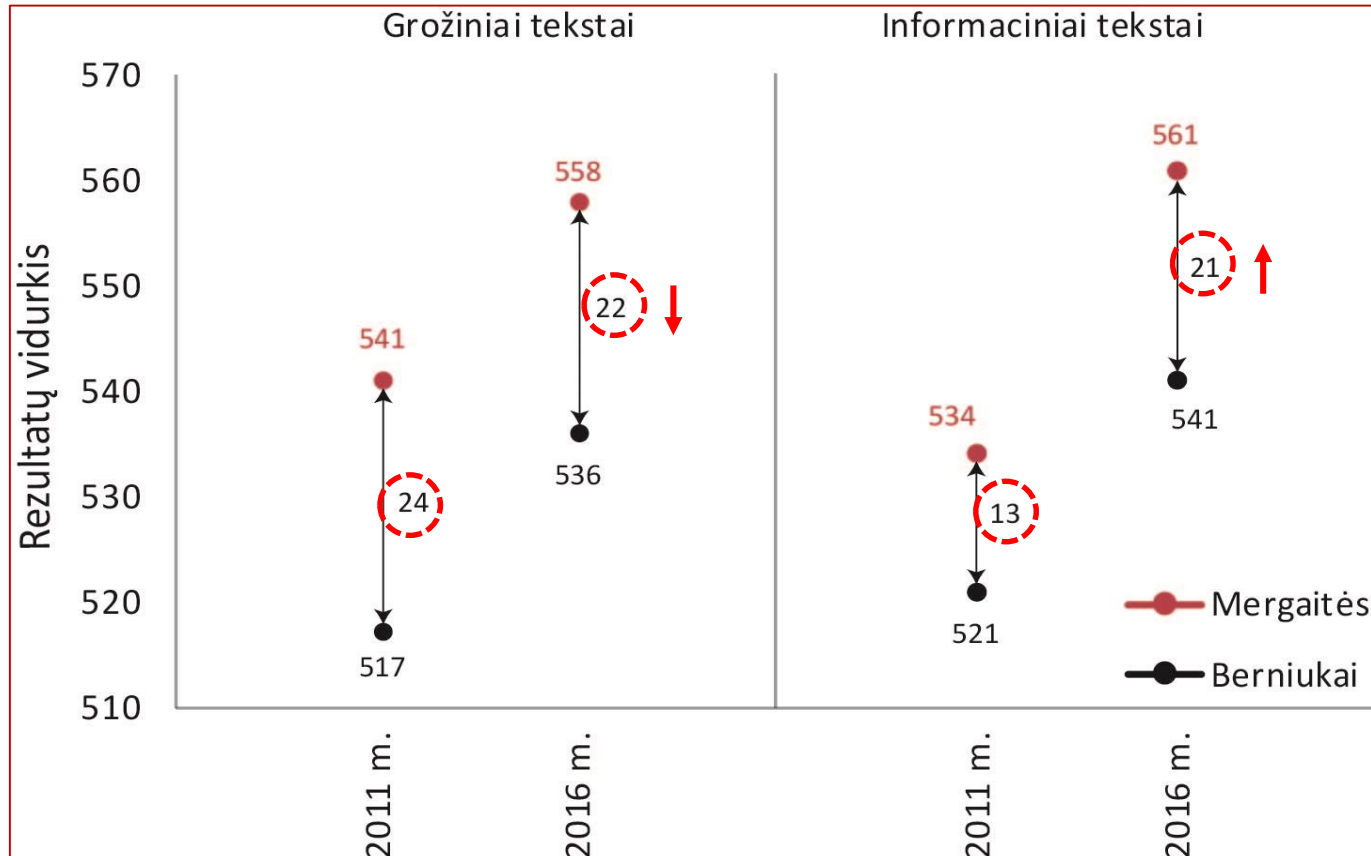
- Lietuvos ketvirtokų teksto suvokimo procesų rezultatai per pastaruosius 5 metus (2011–2016 m.) smarkiai pagerėjo:
 - *informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo* – 21 tašku;
 - *interpretavimo, integravimo ir įvertinimo* – 22 taškais.
- Per 15 metų (2001–2016 m.) rezultatai akivaizdžiai pagerėjo abiejose teksto suvokimo procesų grupėse.

Skaitymo rezultatų kaita pagal mokinių lytį

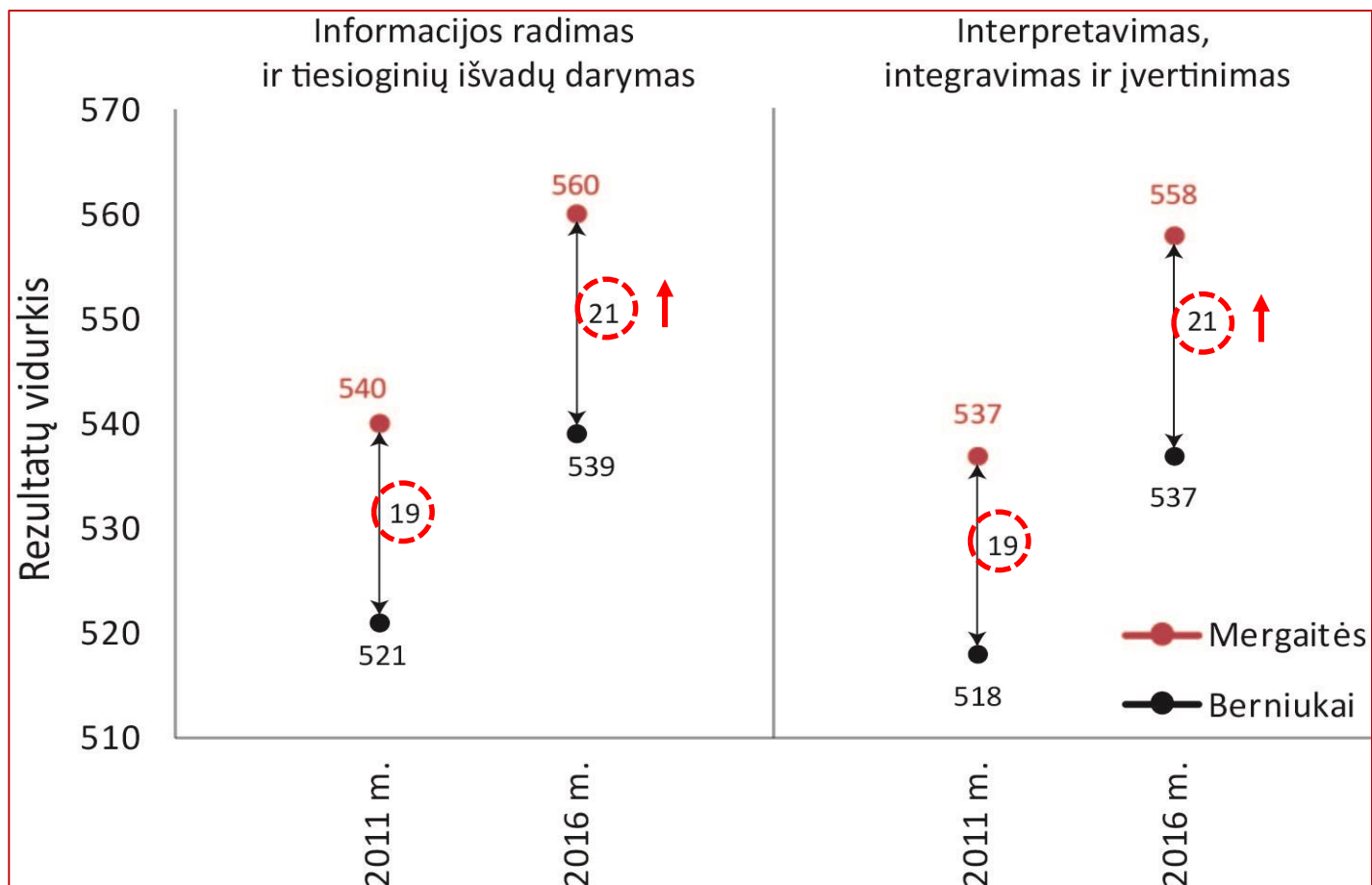
Lietuvos mergaičių ir berniukų skaitymo rezultatai 2016 metais smarkiai pagerėjo ir tapo aukščiausi per visą 15 metų laikotarpį.

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų skirtumai pagal mokinių lytį

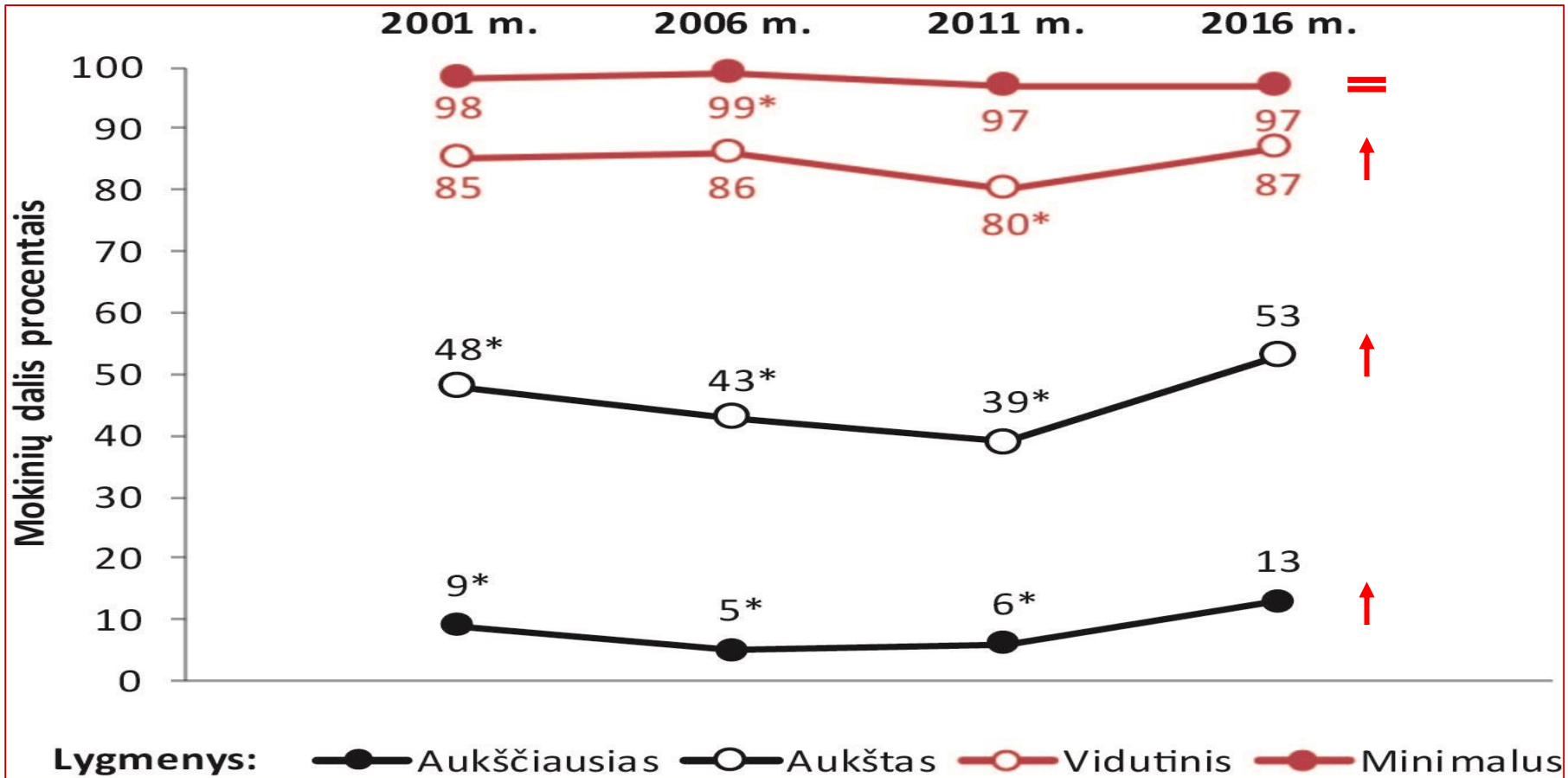
- Per penkerius metus (2011–2016 m.) atotrūkis tarp mergaičių ir berniukų grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatų išliko gana didelis.
- **Grožinių tekstų** skaitymo rezultatų skirtumas sumažėjo 2 taškais (nuo 24 iki 22), o **informacinių tekstų** skaitymo rezultatų skirtumas padidėjo 8 taškais (nuo 13 iki 21).

Rezultatų skirtumai pagal teksto suvokimo procesus ir mokinių lytį

Mergaičių ir berniukų skaitymo rezultatų skirtumai pagal teksto suvokimo procesus pakito vienodai – padidėjo 2 taškais.

Rezultatų kaita pagal pasiekimų lygmenis

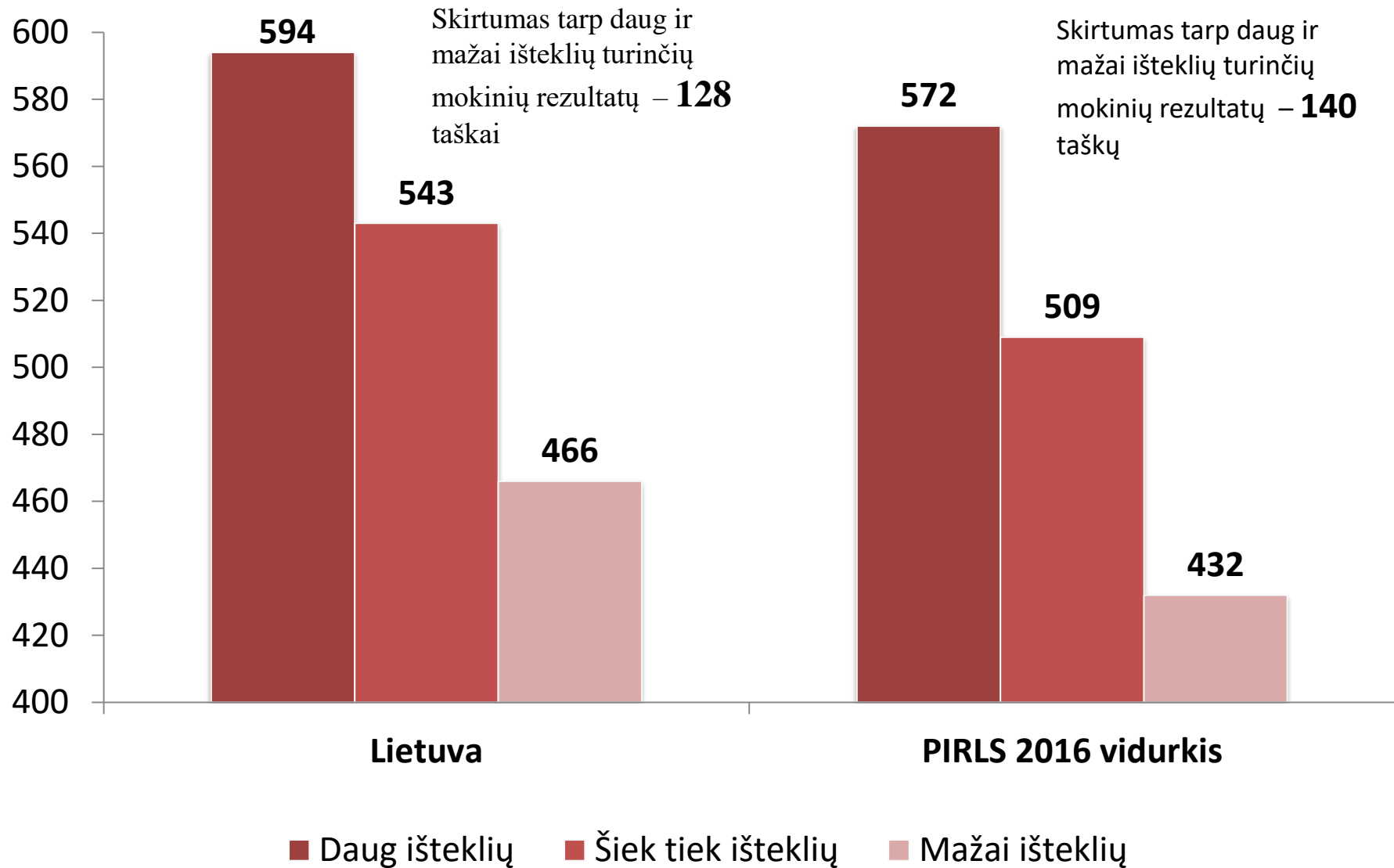

- Per 5 metus (2011–2016 m.) Lietuvos rezultatai statistiškai reikšmingai **padidėjo** beveik visuose pasiekimų lygmenyse (nepakito tik pasiekusiųjų minimalų lygmenį dalis).
- Per 15 metų (2001–2016 m.) statistiškai reikšmingai **padidėjo** Lietuvos mokinių, pasiekusių aukštą ir aukščiausią skaitymo pasiekimų lygmenis, dalis.

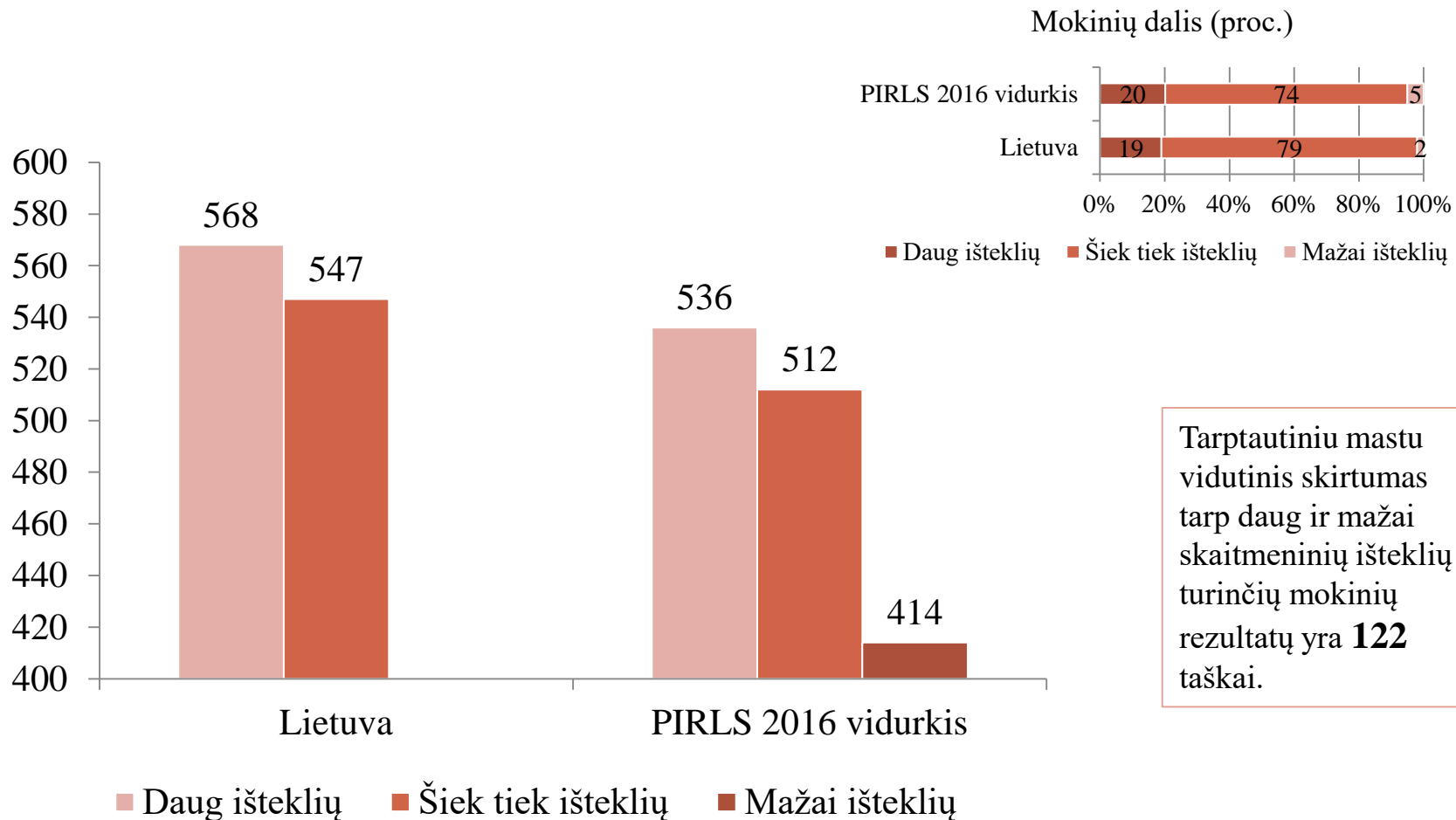
Namų aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti
kontekstus

Rezultatai pagal edukacinius išteklius namuose

Rezultatai pagal skaitmeninius išteklius namuose

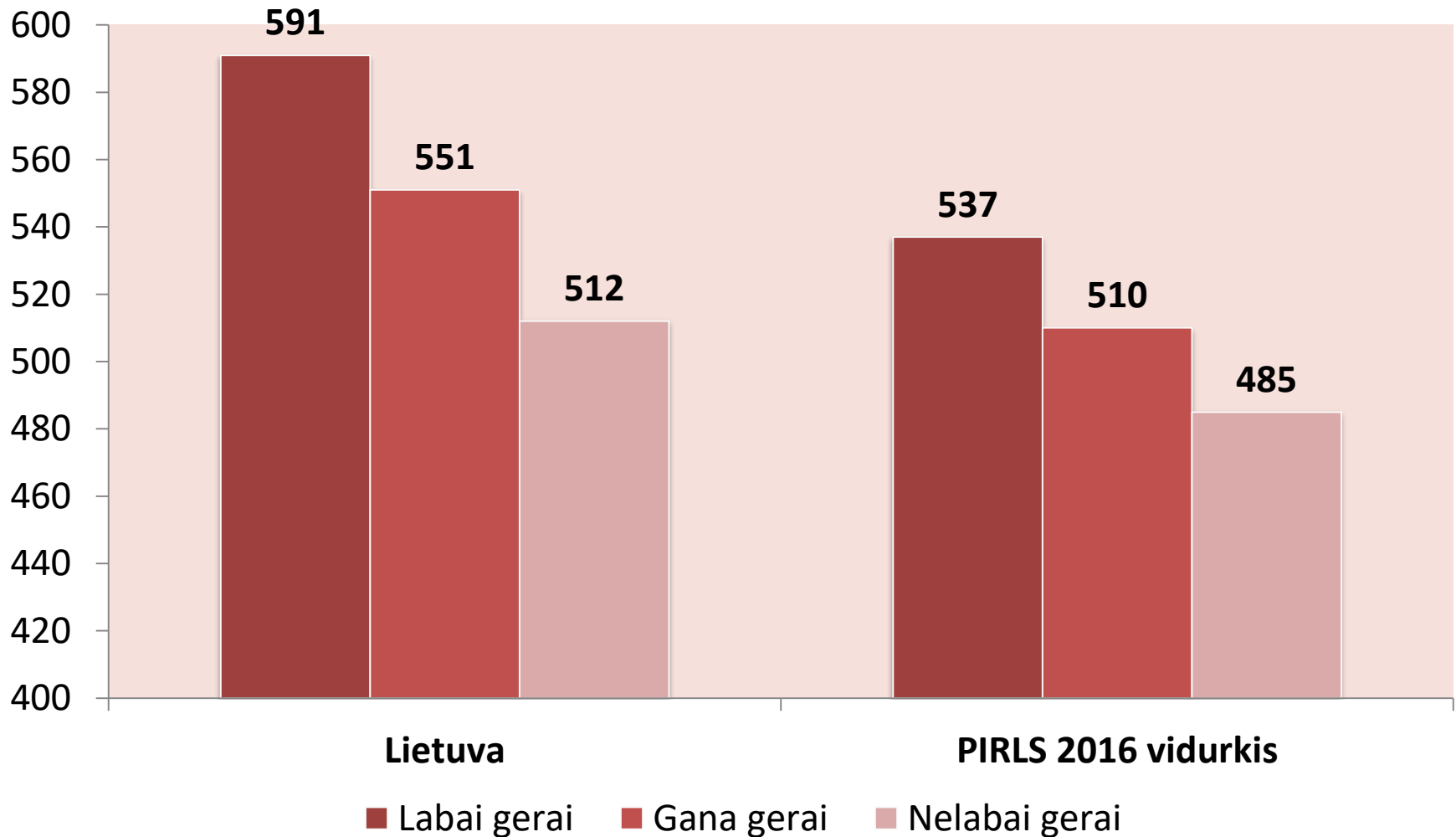

Tarptautiniu mastu vidutinis skirtumas tarp daug ir mažai skaitmeninių išteklių turinčių mokinių rezultatų yra **122** taškai.

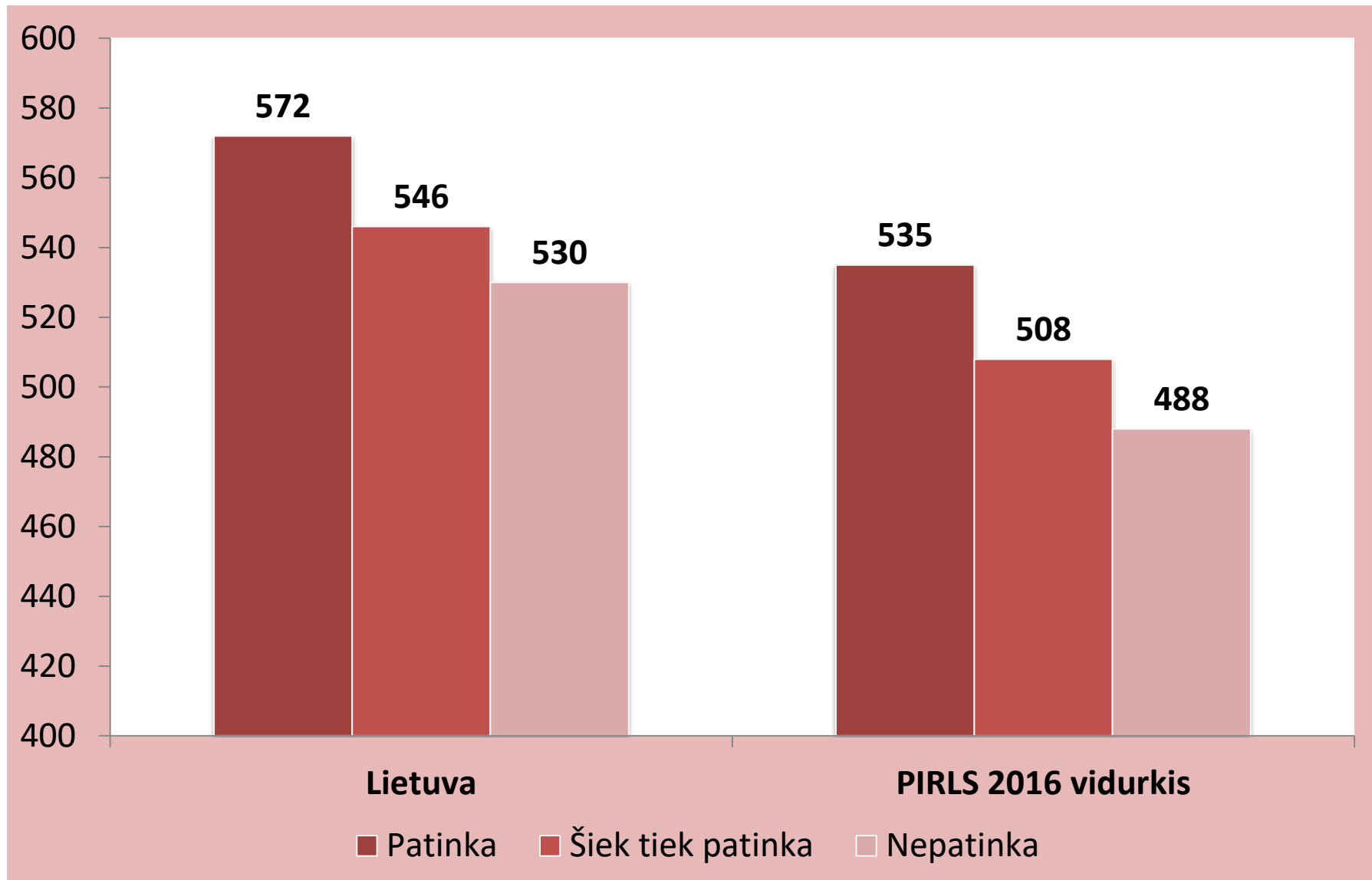
*Lietuvos mokinių, namuose turinčių mažai skaitmeninių išteklių, dalis labai maža (2 proc.), todėl šių mokinių skaitymo rezultatai nepateikiami.

Rezultatai pagal gebėjimą atlikti ankstyvojo kalbinio raštingumo užduotis

(pradėjus lankyti mokyklą)

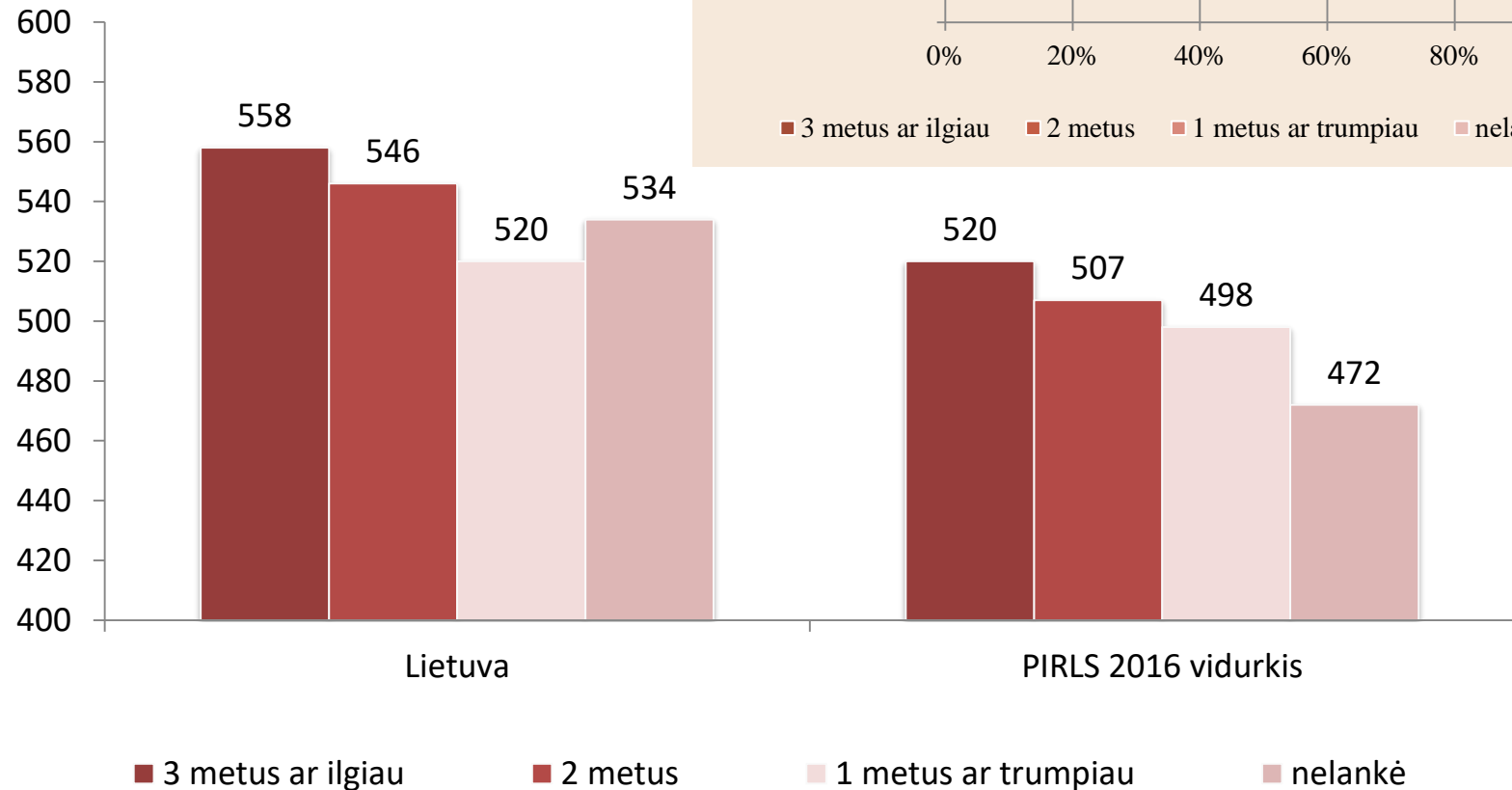
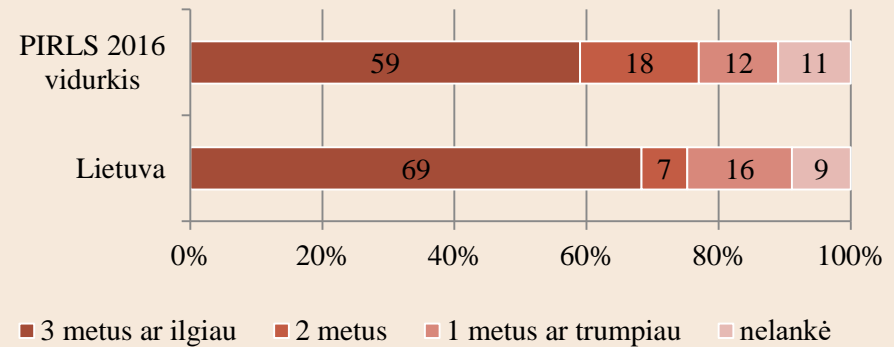

Rezultatai pagal tai, ar mokinių tėvams patinka skaityti

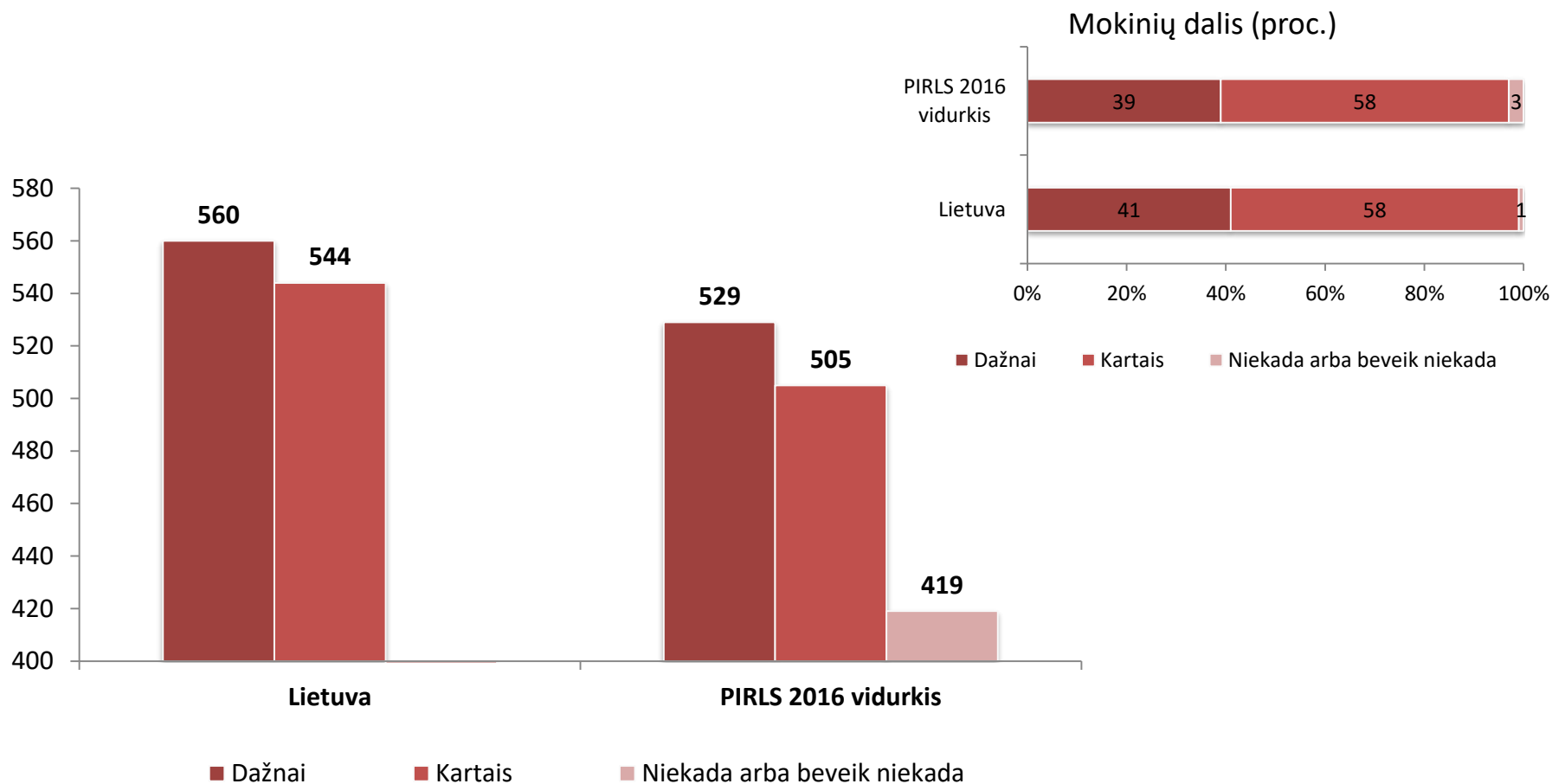

Rezultatai pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigų lankymo trukmę

Mokinių dalis pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigų lankymo trukmę (proc.)

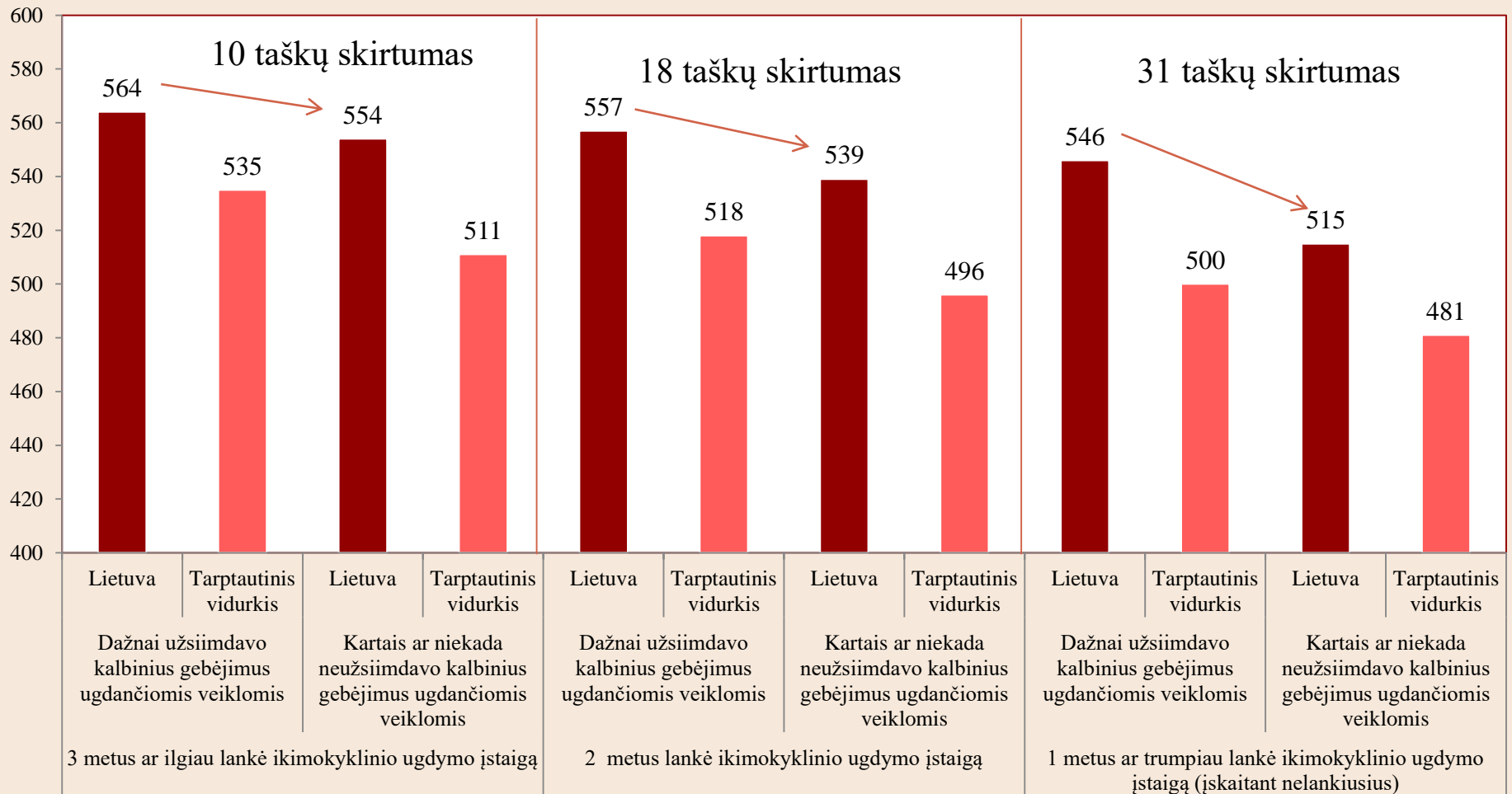
Rezultatai pagal ankstyvąją mokymosi skaityti patirtį ir kalbinius gebėjimus ugdančių veiklų dažnumą (prieš pradėdant lankyti mokyklą)

*Lietuvos mokinių, kurių tėvai su jais niekada arba beveik niekada neužsiimdavo kalbinius gebėjimus ugdančiomis veiklomis, labai maža (1 proc.), todėl šių mokinių skaitymo rezultatai nepateikiami.

Skaitymo rezultatai pagal ankstyvąjį pasiruošimą mokyklai

Mokinių dalis (proc.) ir skaitymo rezultatai **pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigų lankymo trukmę ir tai, kaip dažnai tėvai su jais užsiimdavo kalbinius gebėjimus ugdančiomis veiklomis.**

Mokyklos ir klasės aplinkos įtaka mokinių skaitymo gebėjimams

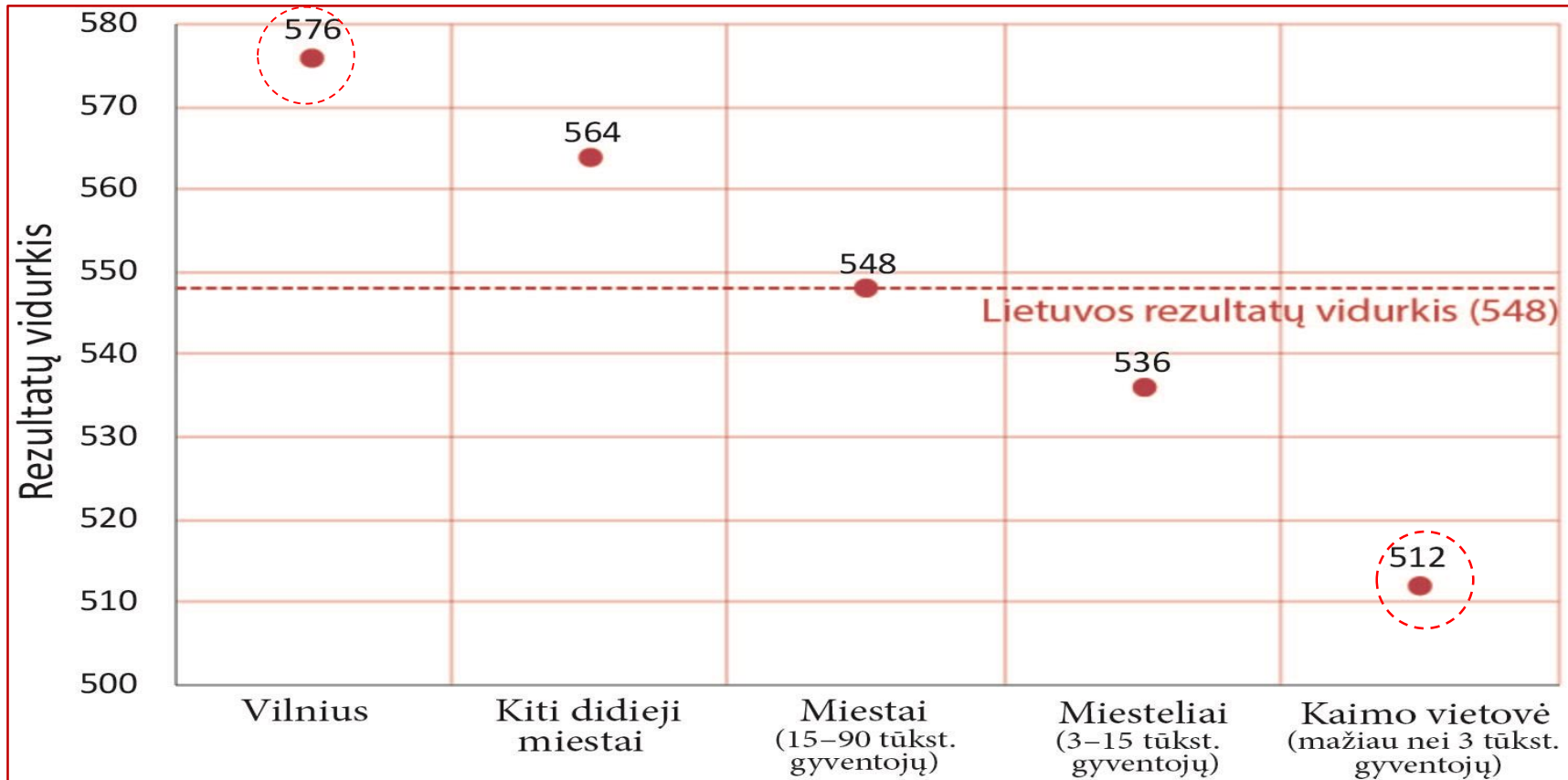
PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti
kontekstus

Laikas, skirtas skaitymo mokymui

Šalys	Bendras visų dalykų ugdymo valandų skaičius per metus	Kalbos mokymas, įskaitant skaitymą, rašymą, klausymąsi, literatūros pažinimą ir kitų kalbinių gebėjimų ugdymą		Skaitymo mokymas, įskaitant skaitymo mokymą per visų dalykų pamokas	
		Valandų skaičius per metus	Procentinė dalis nuo bendro ugdymui skirto laiko	Valandų skaičius per metus	Procentinė dalis nuo bendro ugdymui skirto laiko
PAR	1180	240	20	122	10
Čilė	1141	278	24	252	22
Nyderlandai	1092	363	34	205	19
Izraelis	1079	235	22	98	9
Italija	1064	290	28	148	14
JAV	1061	301	30	327	32
...
Singapūras	1040	278	27	124	12
...
Danija	1006	231	23	132	13
Australija	1001	336	34	199	19
Anglija	993	273	28	125	12
Omanas	989	197	20	150	16
Honkongas	987	226	24	128	13
Šiaurės Airija	958	257	27	137	14
Belgija (flam.)	956	248	26	84	9
Kanada	952	292	31	206	22
Malta	942	178	19	83	9
Belgija (pranc.)	940	320	34	247	27
...
Lenkija	754	140	19	33	4
...
Suomija	731	186	26	122	17
...
Latvija	669	193	30	184	28
Rusija	652	263	41	171	27
LIETUVA	627	183	29	144	23
Iranas	627	143	23	124	20
Tarptautinis vidurkis	898	242	27	156	18

Bendrieji rezultatai pagal vietovę, kurioje yra mokykla

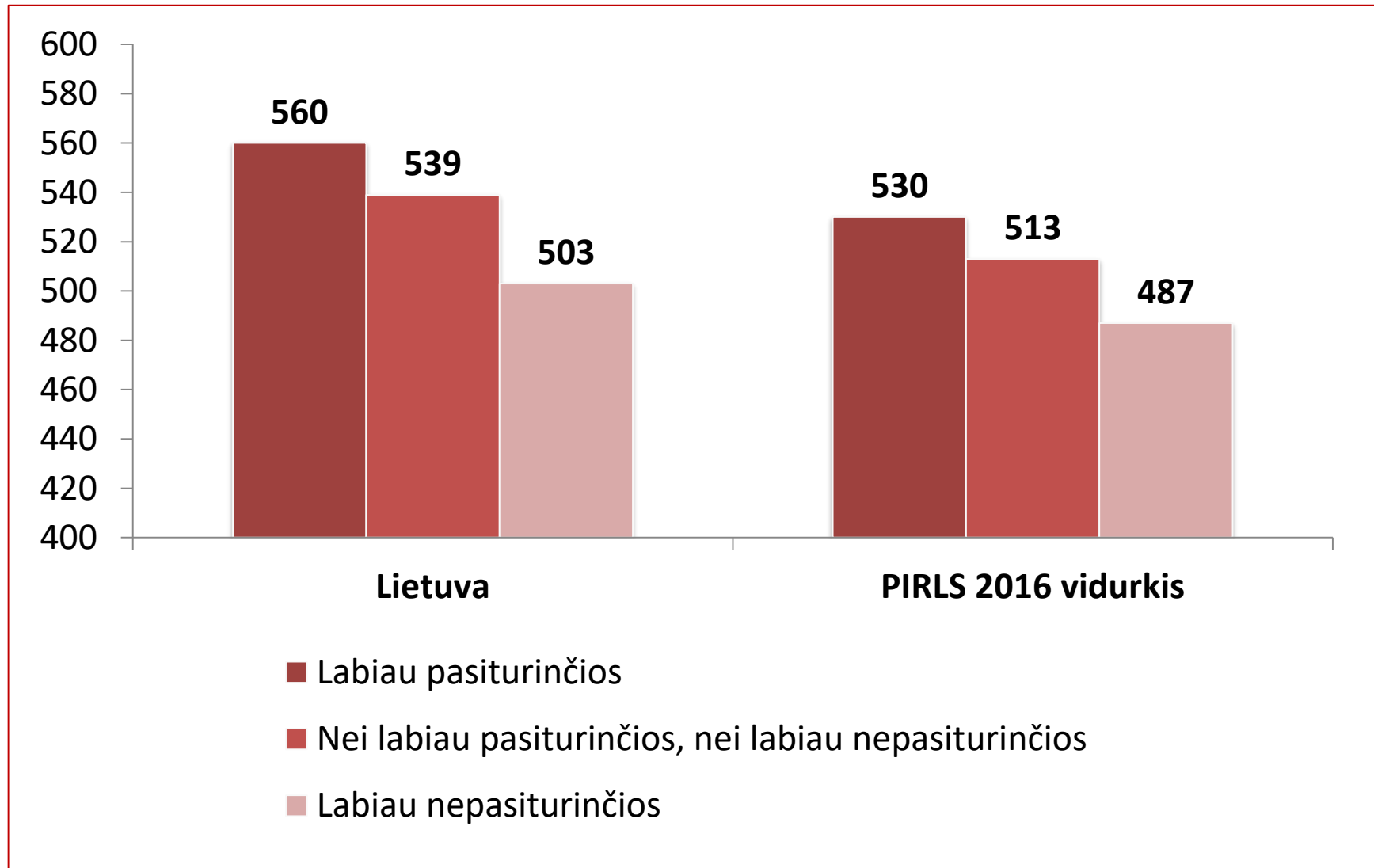

➤ Lietuvos mokyklų rezultatai **pagal vietovę, kurioje yra mokykla**, gana tradiciški:

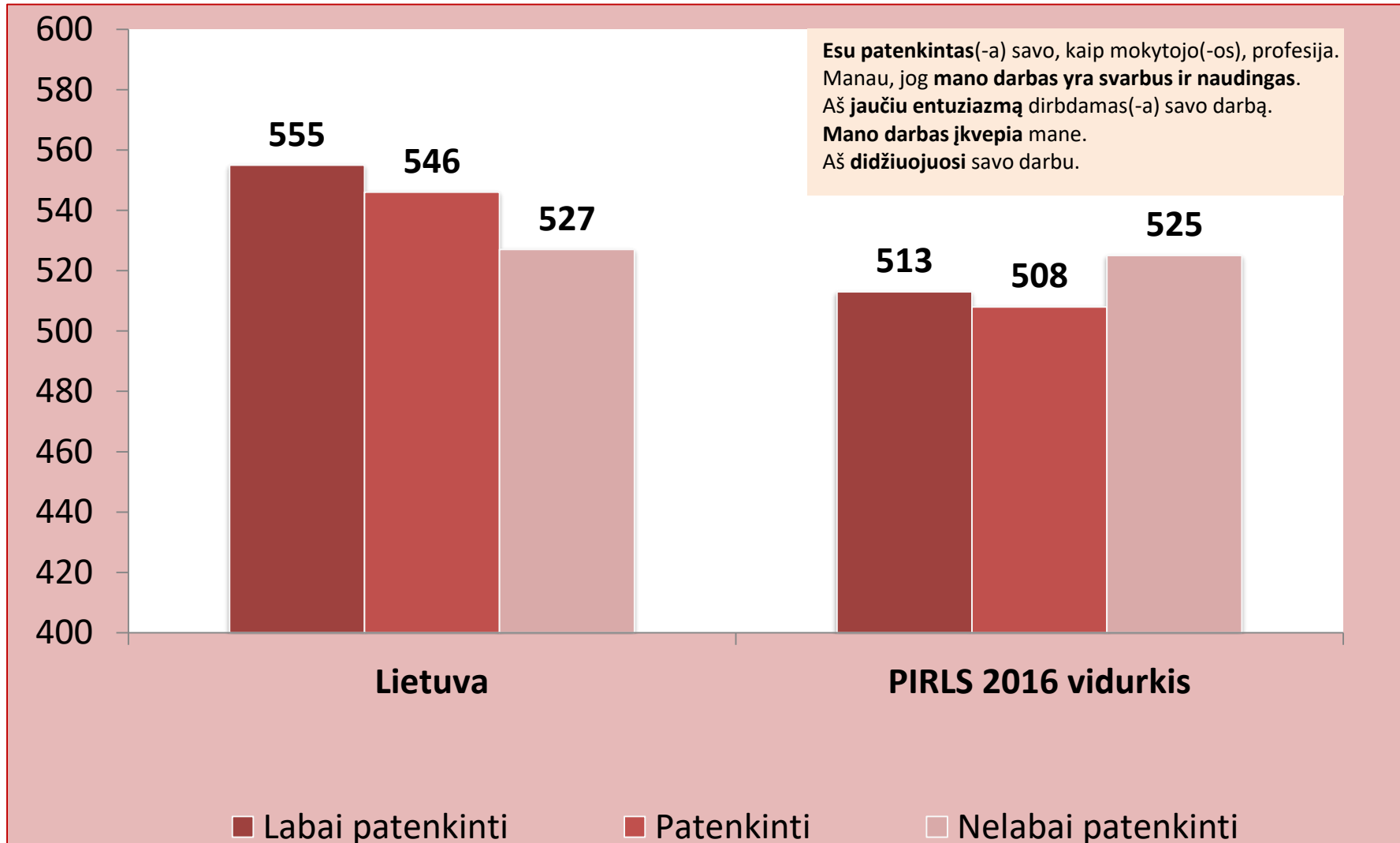
- aukščiausių rezultatų pasiekama Vilniaus ir kitų didžiųjų miestų mokyklose,
- mokyklų, įsikūrusių mažiau nei 3 tūkst. gyventojų turinčiose vietovėse, rezultatai yra žemiausi.

➤ Aukščiausių ir žemiausių vidutinių rezultatų skirtumas – **64 taškai**.

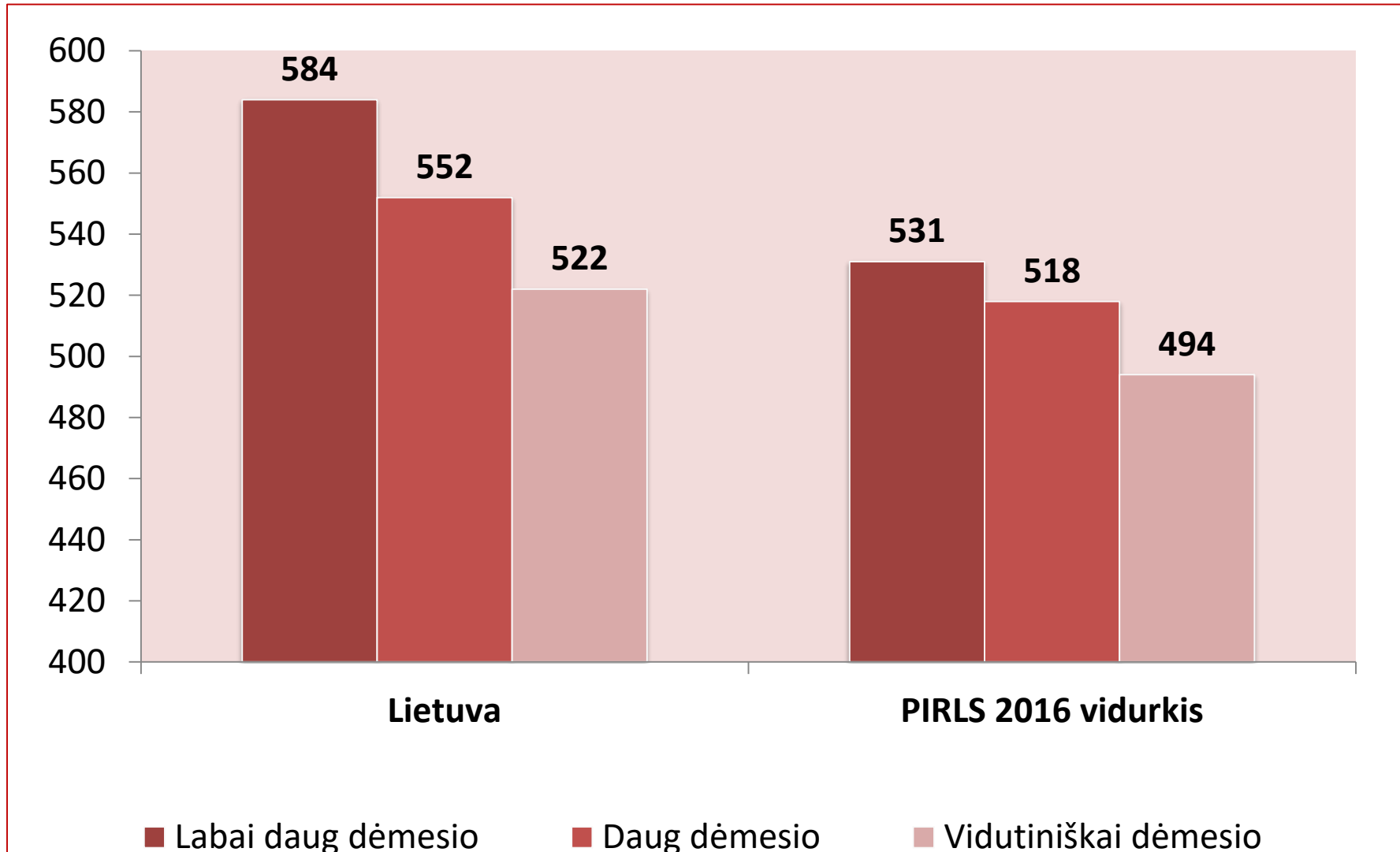
Rezultatai pagal mokyklos mokinių šeimų finansinę aplinką (direktorių nuomonė)

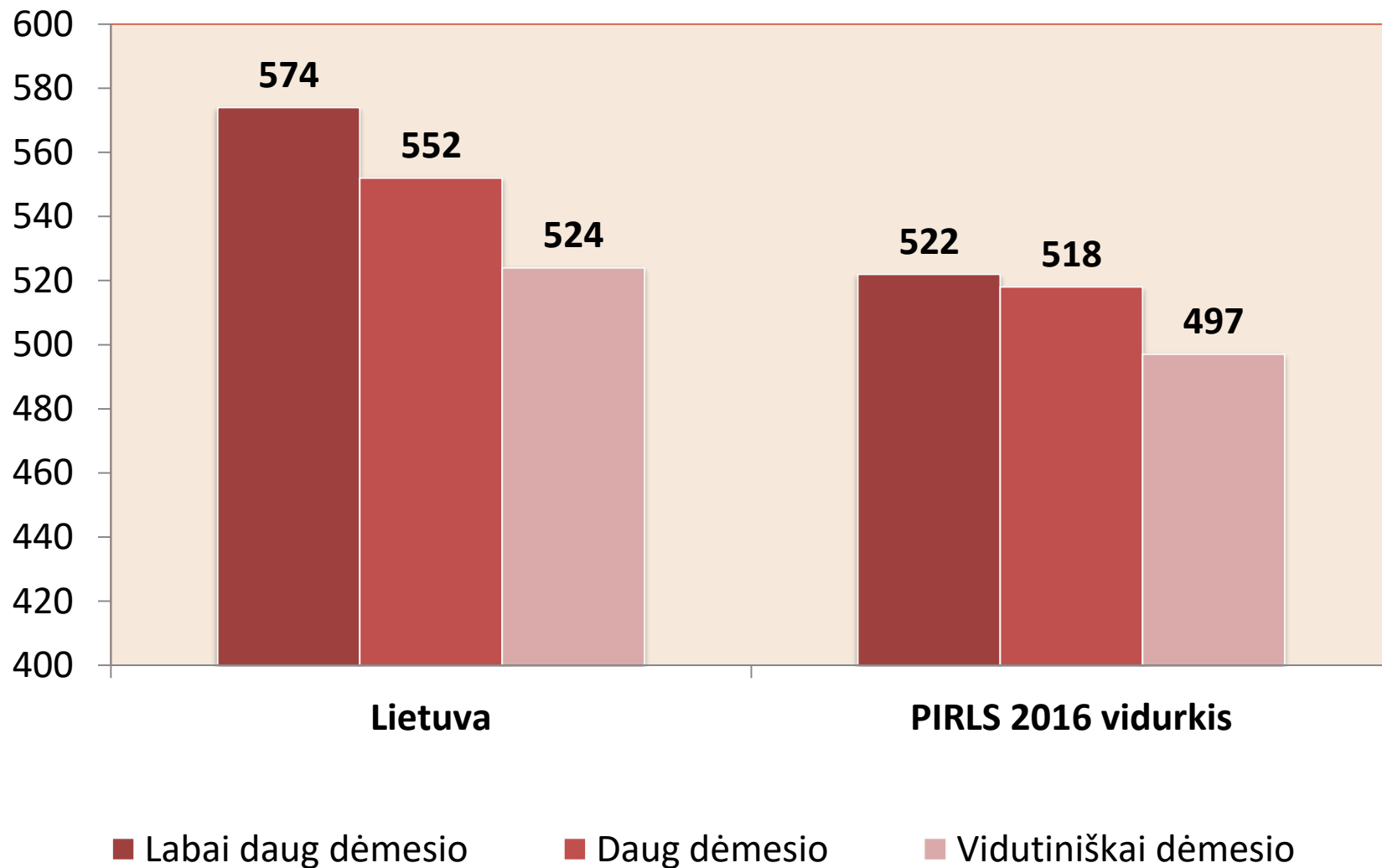
Rezultatai pagal mokytojų pasitenkinimą savo profesija (mokytojų nuomonė)

Rezultatai pagal mokyklos dėmesį mokymosi pasiekimams (direktorių nuomonė)

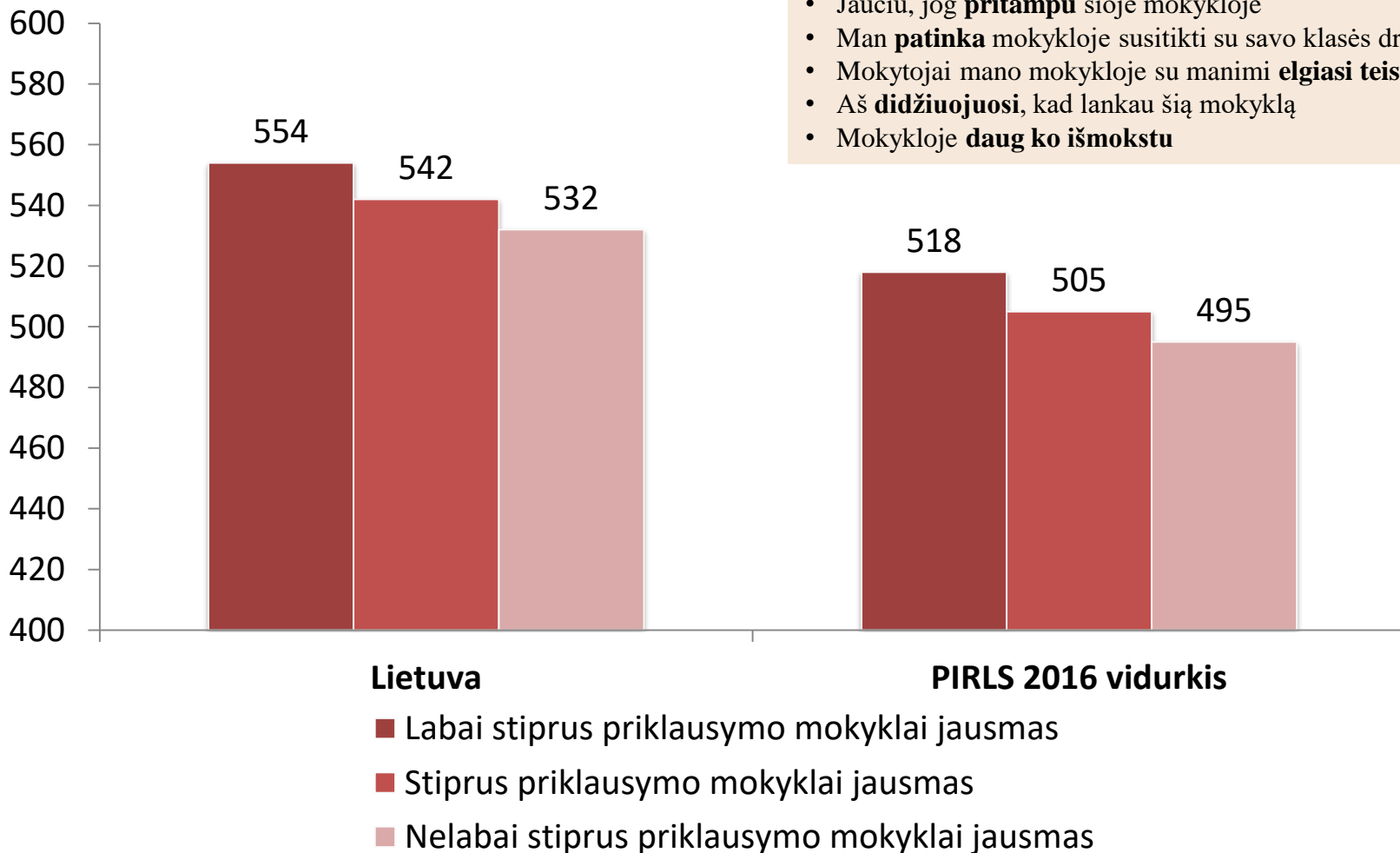

Rezultatai pagal mokyklos dėmesį mokymosi pasiekimams (mokytojų nuomonė)

Rezultatai pagal mokinių priklausymo mokyklai jausmo stiprumą (mokinių nuomonė)

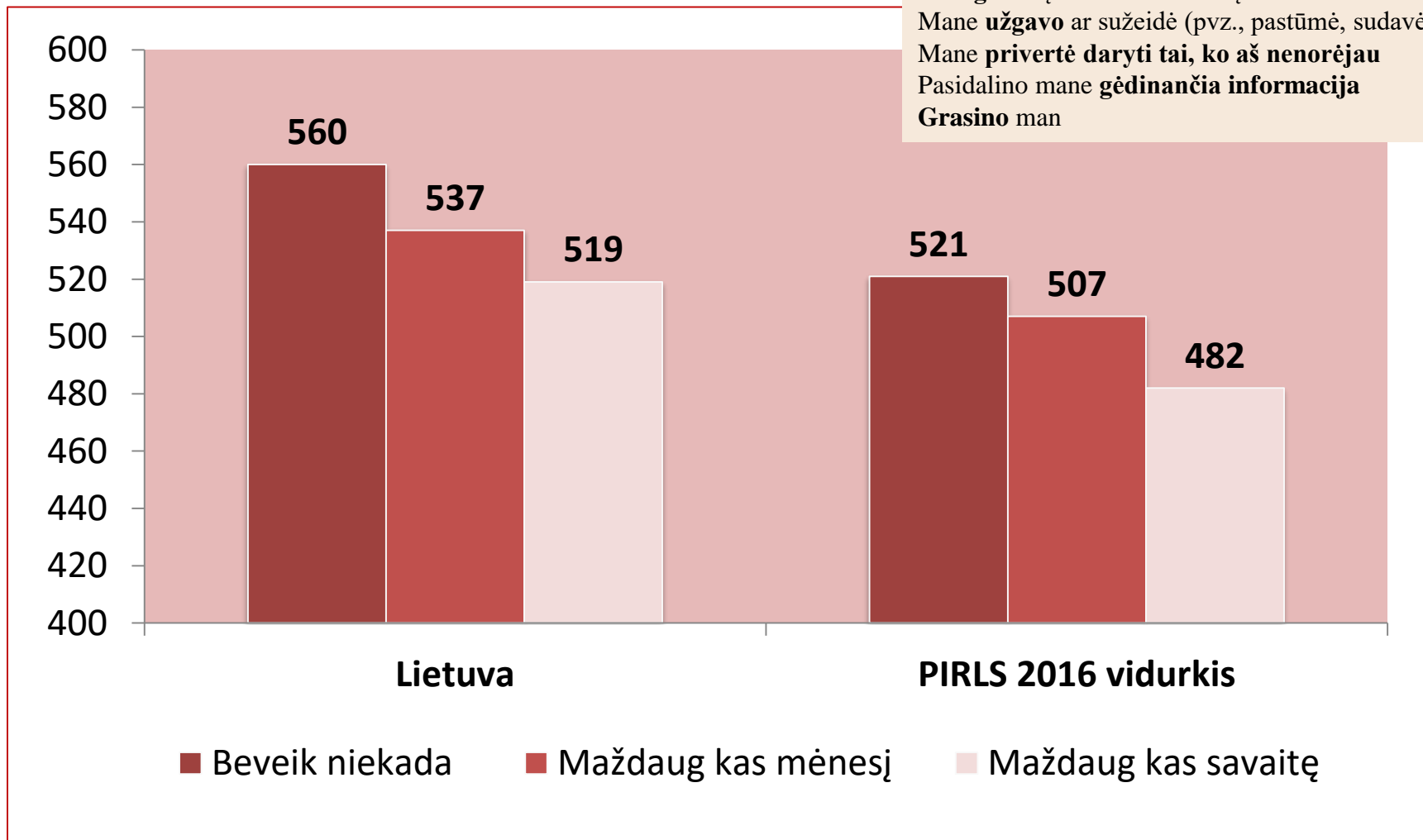
- Man **patinka** būti mokykloje
- Mokykloje **jaučiuosi saugiai**
- Jaučiu, jog **pritampu** šioje mokykloje
- Man **patinka** mokykloje susitikti su savo klasės draugais
- Mokytojai mano mokykloje su manimi **elgiasi teisingai**
- Aš **didžiuojuosi**, kad lankau šią mokyklą
- Mokykloje **daug ko išmokstu**

Rezultatai pagal mokinių patiriamas patyčias

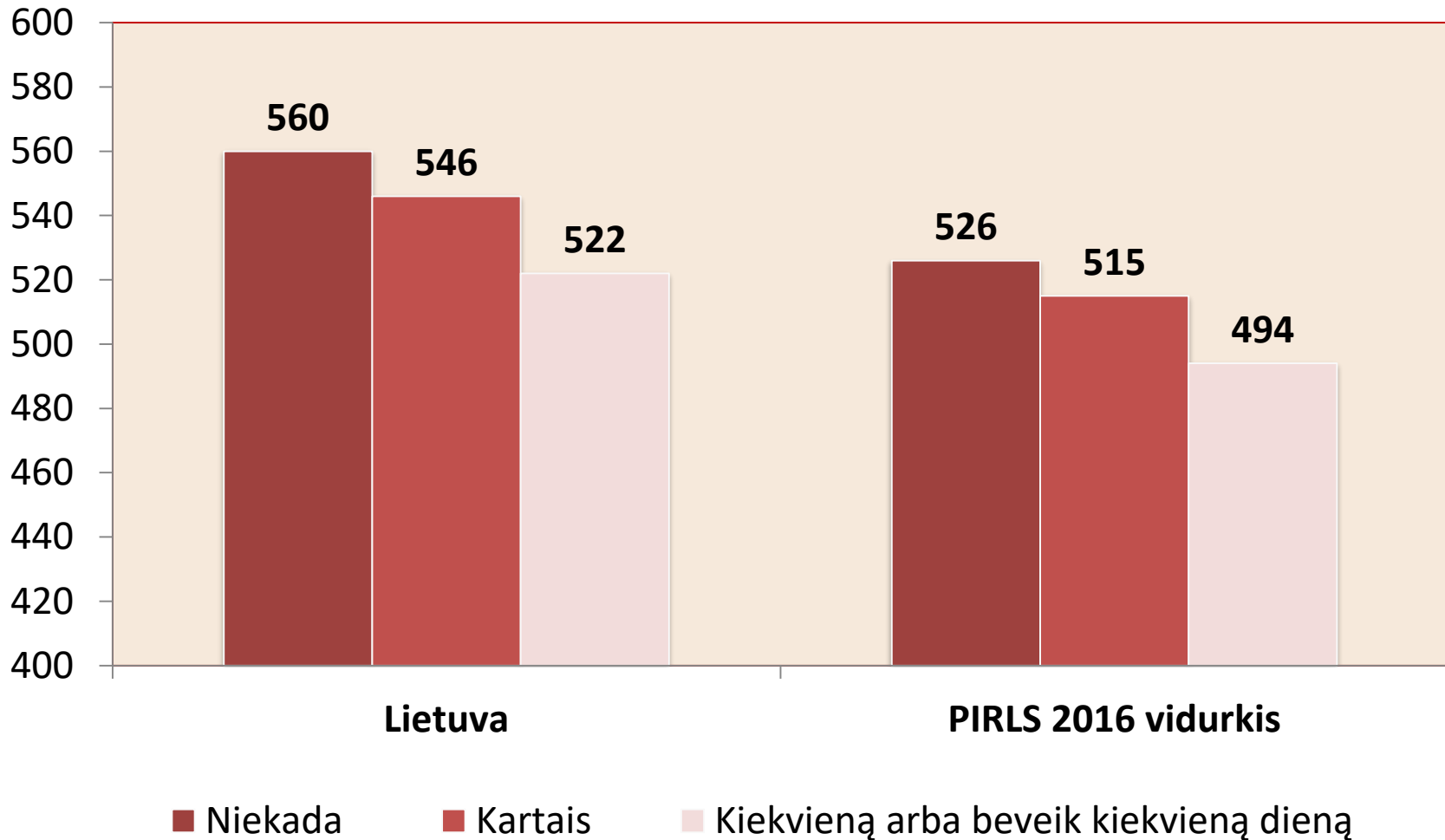
(mokinių nuomonė)

Iš manęs šaipėsi ar mane pravardžiavo
 Manęs nepriėmė į žaidimą ar kitą vietą
 Skleidė melagingas istorijas apie mane
 Pavogė koją nors mano daiktą
 Mane užgavo ar sužeidė (pvz., pastūmė, sudavė)
 Mane privertė daryti tai, ko aš nenorėjau
 Pasidalino mane gėdinančia informacija
 Grasino man

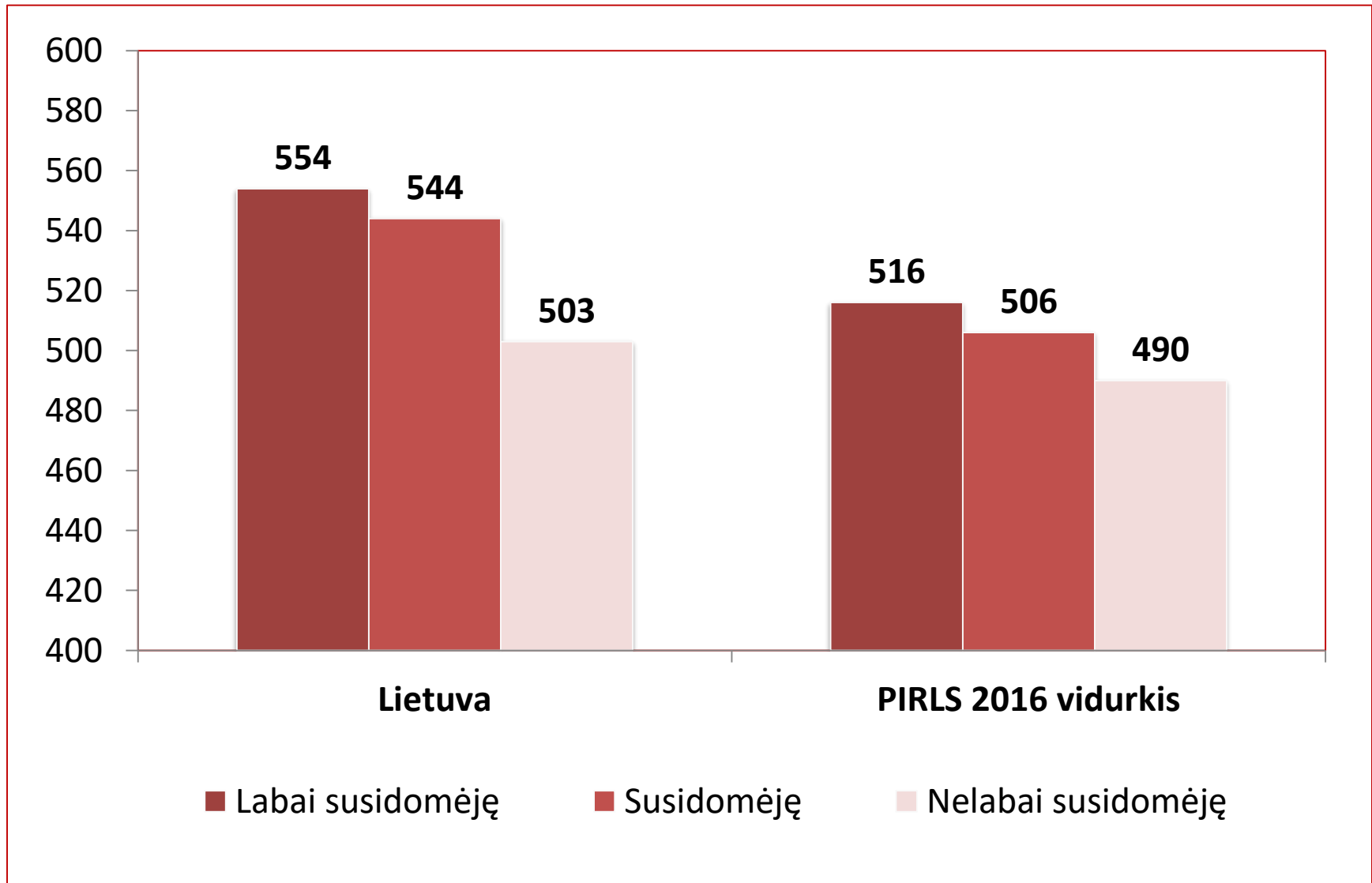

Rezultatai pagal tai, kaip dažnai mokiniai vos atvykę į mokyklą jaučiasi alkani

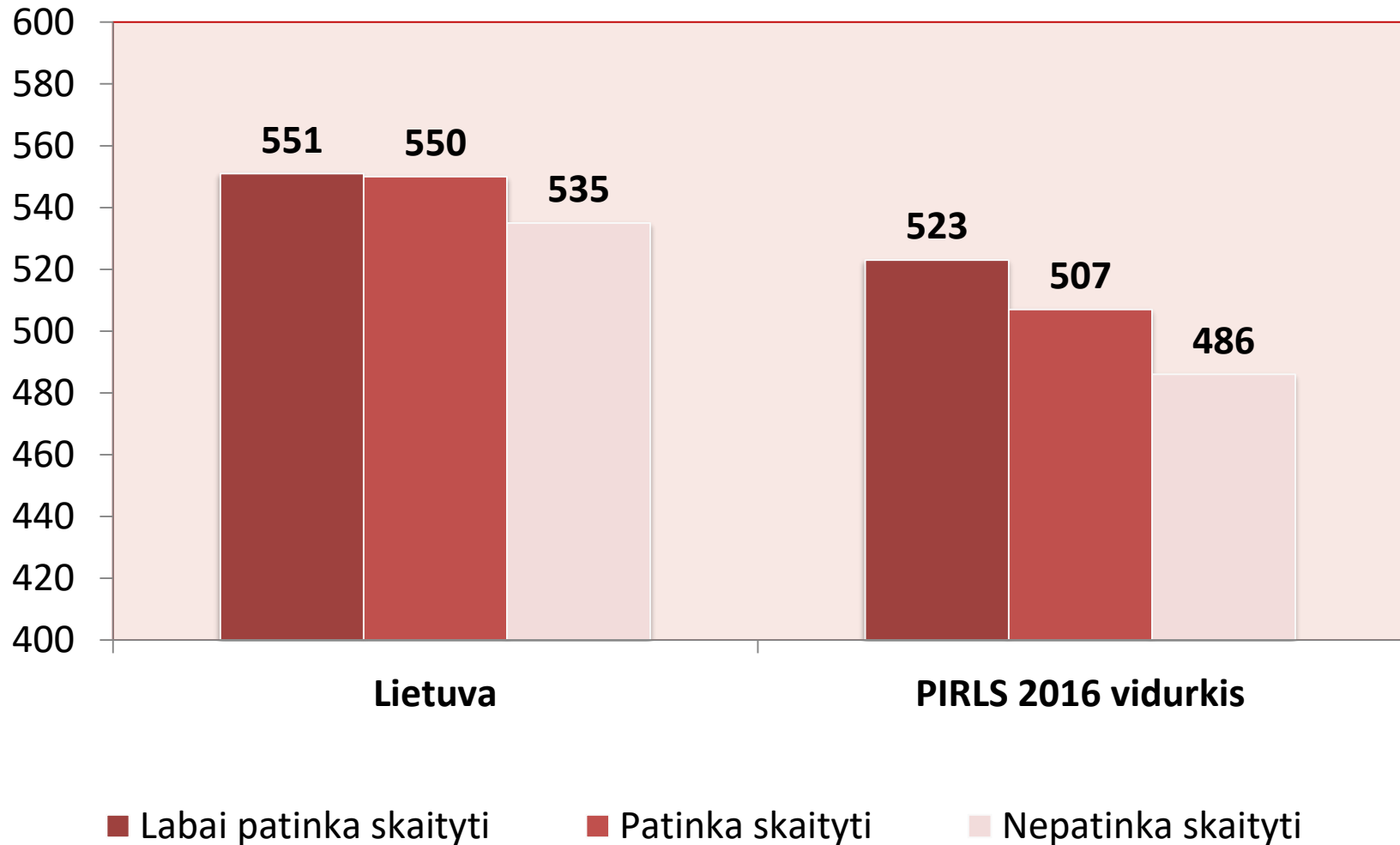
(mokinių nuomonė)

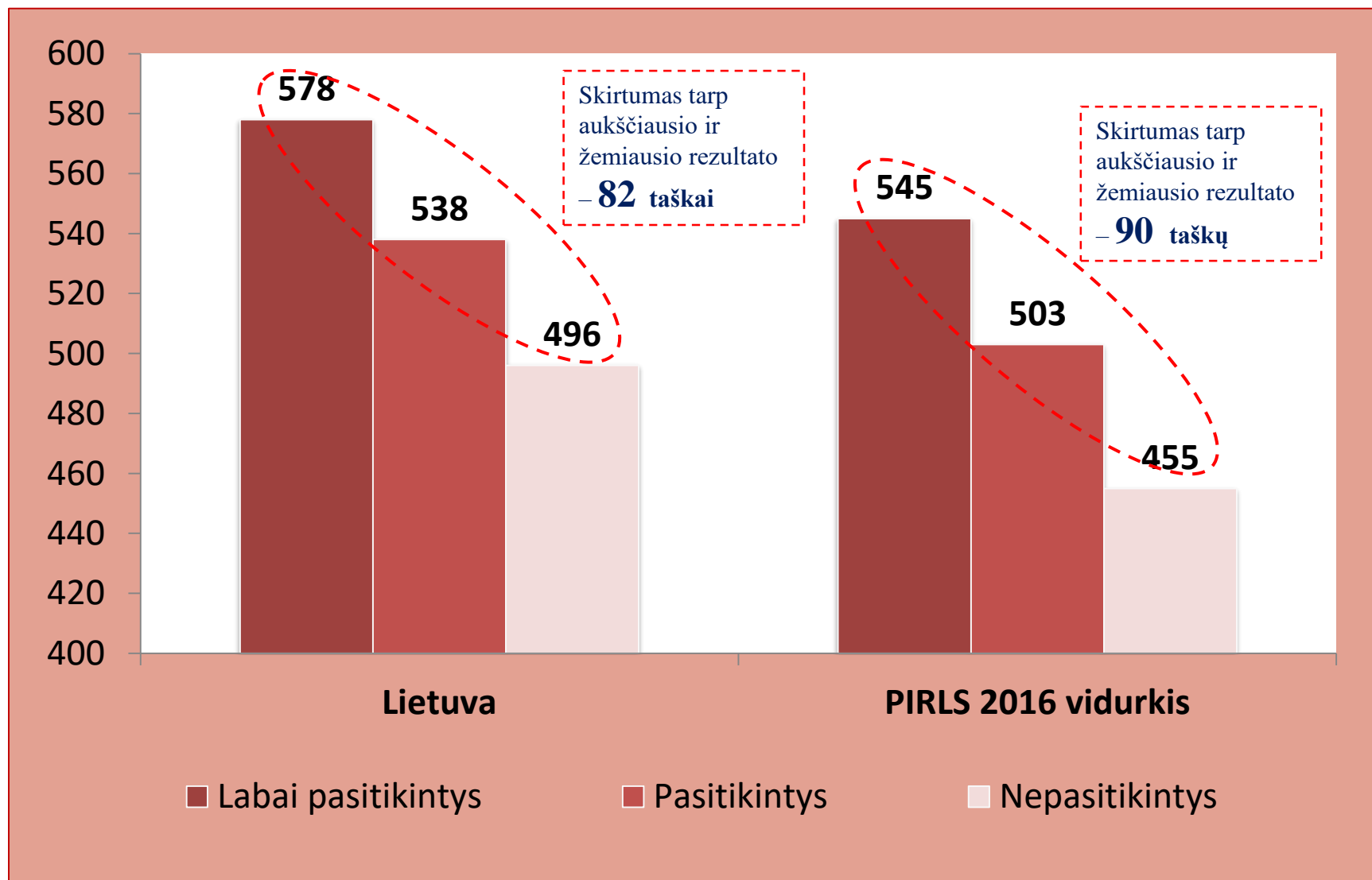
Rezultatai pagal mokinių susidomėjimo skaitymo pamokomis lygį (mokinių nuomonė)

Rezultatai pagal tai, ar mokiniams patinka skaityti (mokinių nuomonė)

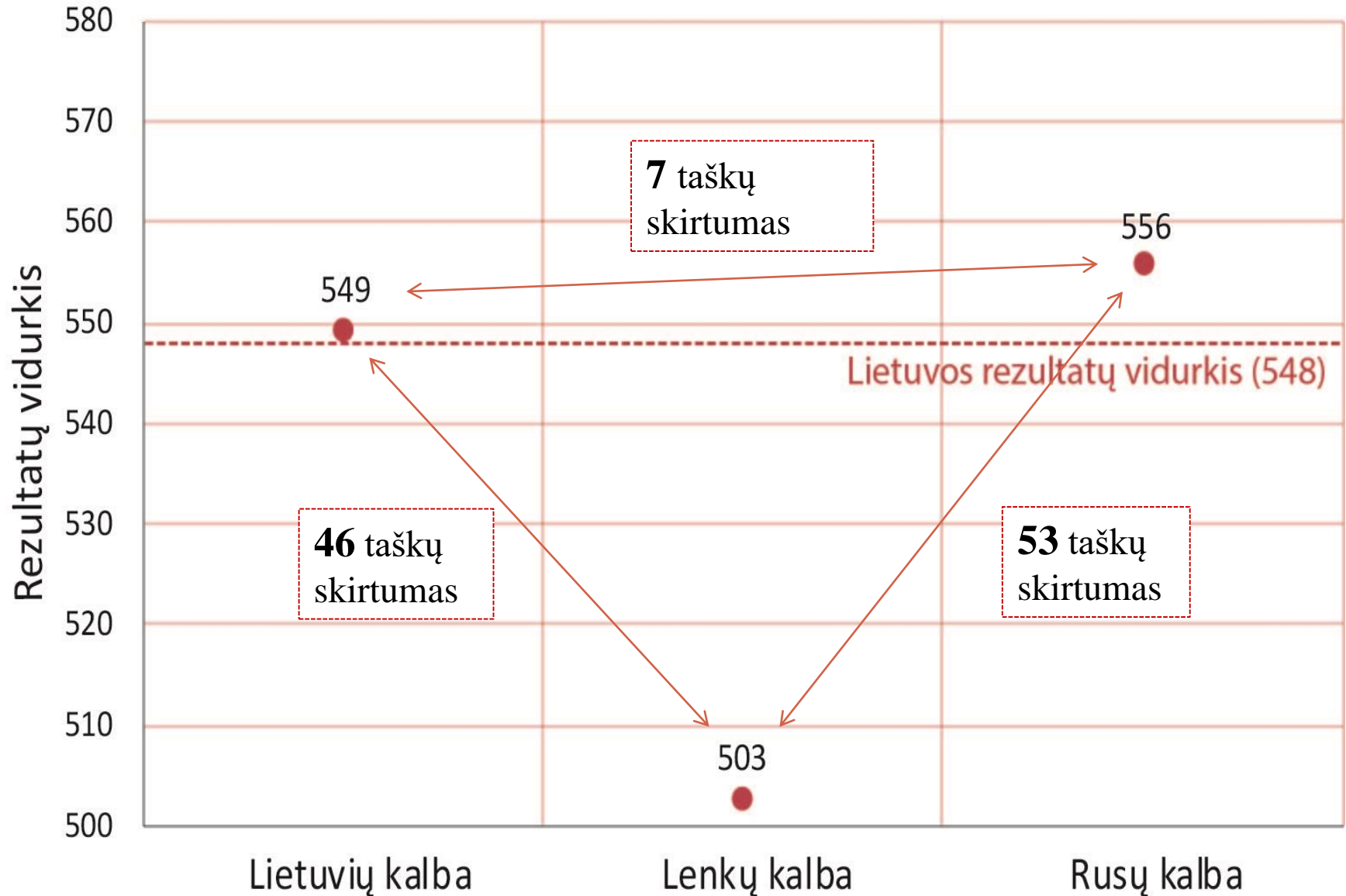
Rezultatai pagal mokinių pasitikėjimą savo skaitymo gebėjimais (mokinių nuomonė)

Skaitymo rezultatai pagal mokyklos mokomąją kalbą

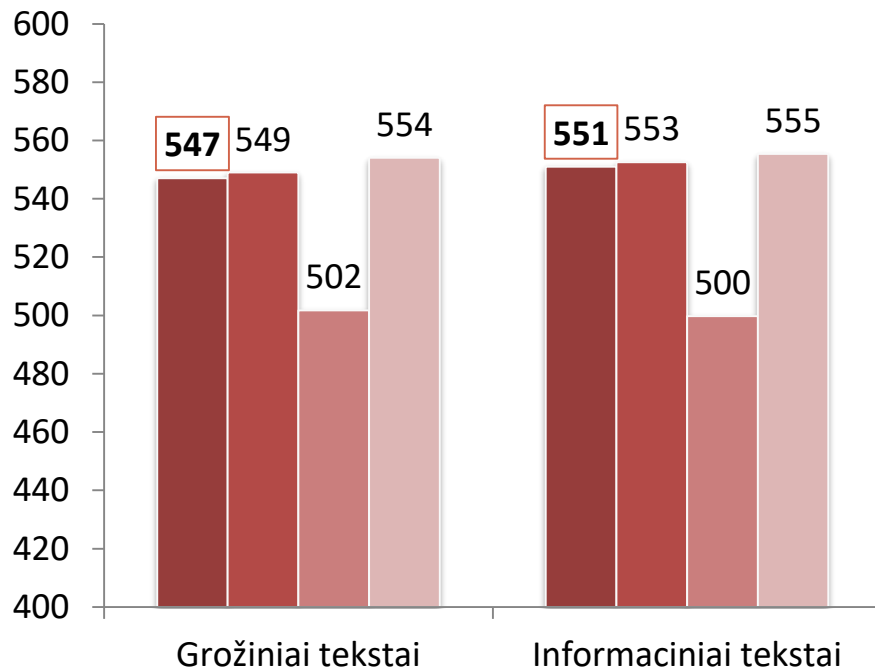
PIRLS rezultatai pagal mokymosi skaityti kalbą

Rezultatų vidurkiai pagal mokomąją kalbą

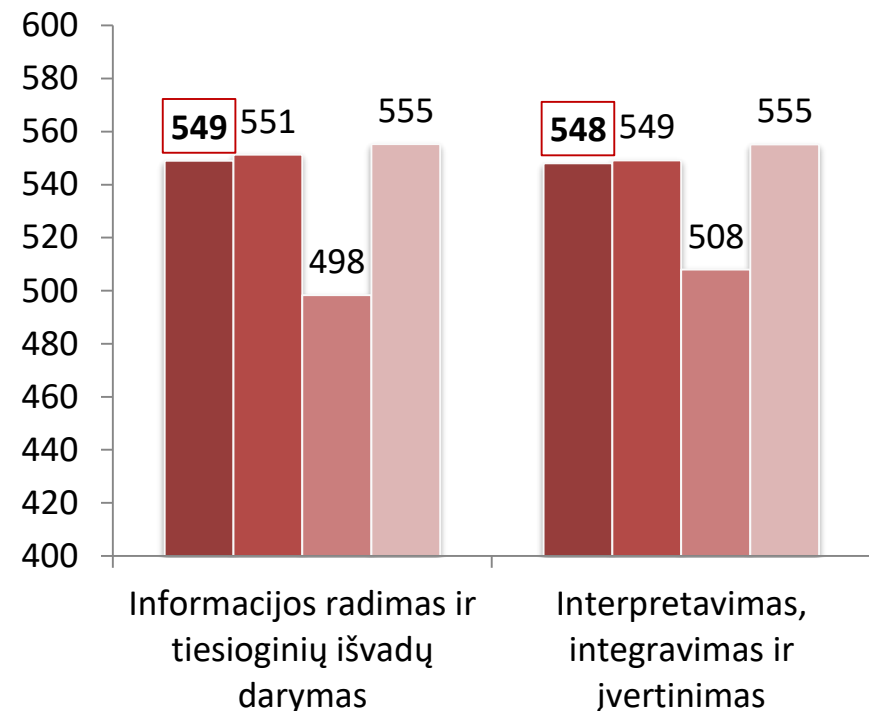
Skaitymo rezultatai pagal mokomąją kalbą

Grožinių ir informacinių tekstų skaitymo rezultatai

■ Lietuvoje ■ Lietuvių k. ■ Lenkų k. ■ Rusų k.

Skaitymo rezultatai pagal teksto suvokimo procesus

■ Lietuvoje ■ Lietuvių k. ■ Lenkų k. ■ Rusų k.

Pirminēs ižvalgos ir rekomendācijas

Švietimo politikams ir profesionalams

- Siekti, kad visų pradinę mokyklą baigiančių mokinių skaitymo technikos įgūdžiai būtų geri ar labai geri.
- Ugdymo procese daugiau dėmesio skirti mokinių, galinčių pasiekti aukščiausią ir aukštą lygmenis, gabumams plėtoti ir skaitymo gebėjimams ugdyti.
- Ugdymo procese rasti dermę:
 - tarp mokymosi kaip žaidimo ir mokymosi kaip pareigos,
 - tarp skaitymo savo malonumui ir skaitymo siekiant ko nors išmokti.
- Skatinti mokinių susidomėjimą skaitymu ir stiprinti pasitikėjimo savo gebėjimais, taip pat ir kalbiniais, jausmą.

- Tobulinti berniukų skaitymo gebėjimus:
 - aktualizuoti berniukus labiau dominantį ugdymo turinį,
 - panaudoti kuo daugiau įvairesnių grožinių ir negrožinių tekstų,
 - ugdyti internetinėje aplinkoje skaitomų tekstų suvokimo gebėjimus ir strategijas,
 - skirti daugiau dėmesio grožinių ir informacinių tekstų skaitymui ir išsamiam nagrinėjimui, ugdant teksto suvokimo gebėjimus, siejamus ir su informacijos radimo ir tiesioginių išvadų darymo, ir su interpretavimo, integravimo ir įvertinimo gebėjimais.

- Efektyviai panaudoti mokymui skirtą laiką.
- Padėti mokiniams adekvačiai vertinti savo gebėjimus.
- Mokymosi pasiekimų vertinimą nukreipti ne į asmenybės, o į atliktų darbų vertinimą, laiku suteikiant grįžtamąjį ryšį apie daromą pažangą, parodant tobulėjimo galimybes, reikiamą pagalbą ir skatinant pozityvų požiūrį į skaitymą, kaip pagrindą tolesniam visų kitų dalykų mokymuisi.
- Daugiau dėmesio skirti ankstyvosios diagnostikos ir žemų pasiekimų prevencijos priemonėms.
- Sustiprinti mokyklų kompensuojamąją funkciją, vadovautis pažangiomis augimo mąstysenos (angl. *growth mindset*) ir įtraukiojo ugdymo idėjomis.
- Mažinti dalies mokinių patiriamą atskirtį.
- Užtikrinti lygias mokymosi galimybes mieste ir kaime.

- Koreguoti ugdymo turinį skiriant daugiau dėmesio ne tik spausdintiems, bet ir elektroniniams tekstams, jų naudojimui, suvokimo procesams ir strategijoms.
- Kurti naujas, mokiniams patrauklias kompiuterines skaitymo programas, skirtas ugdyti internetinėje aplinkoje pateiktų tekstų skaitymo gebėjimus ir strategijas:
 - naudoti vaikams skirtus elektroninius žodynus (taip pat ir aiškinamuosius, skirtus gimtosios kalbos žodynui turtinti),
 - rengti įvairias kompiuterines skaitymo gebėjimų vertinimo ir įsivertinimo priemones, kurios užtikrintų greitą grįžtamąjį ryšį,
 - atnaujinti ir kompiuterizuoti ugdymo aplinką.
- Mokyklų (klasių) bibliotekas aprūpinti naujomis knygomis, taip pat ir elektroninėmis, žurnalais ir kt. leidiniais.
- Aprūpinti pradinės klases kompiuterine technika ir interneto ryšiu.

- Skatinti mokytojus mokymo skaityti procese dažniau naudoti kompiuterius ar planšetinius kompiuterius.
- Padėti mokytojams pasirengti laisvai ir komfortiškai naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis klasėje. Skirti daugiau dėmesio mokytojų rengimui ir nuolatiniam tobulinimui(si), vyresnės kartos pedagogų žinių atnaujinimui.
- Skatinti pozityvią mokyklos kultūrą, mokytojų bendradarbiavimą ir direktorių lyderystę.
- Formuoti mokinių priklausymo mokyklai ir jos bendruomenei jausmą, užkirsti kelią patyčioms, priekabiavimui ir bet kokiam netinkamam mokinių elgesiui mokykloje (*SIC! Geras mokyklos klimatas, mokinių ir mokytojų savivertė, savijauta ir saugumo jausmas mokykloje sukuria stabilią mokymo(si) aplinką ir turi teigiamos įtakos mokinių mokymosi pasiekimams*).

- Pagal socialinį, ekonominį ir kultūrinį išsivystymą labiausiai atsiliekančiuose šalies regionuose ar mokyklose:
 - inicijuoti tikslinius projektus pradinių klasių mokinių skaitymo gebėjimams tobulinti, įtraukiant mokyklų bendruomenes, tėvus ir visuomenę,
 - mokiniams užtikrinti švietimo pagalbos specialistų paslaugas.
- Užtikrinti paramą mokykloms, kurioms tenka didesnė atsakomybė kompensuojant vaikų patiriamus nepritekliaus.

- Skleisti informaciją, kad tėvai nuo mažų dienų skirtų pakankamą dėmesį savo vaikų kalbinių gebėjimų ugdymui:
 - skaitytų vaikams, skatintų domėjimąsi raidėmis, taip pat įvairiomis su skaitymu ir rašymu susijusiomis veiklomis,
 - kuo dažniau išreikštų teigiamą nuomonę apie skaitymą ir literatūrą,
 - skatintų vaikų atkaklumą ir siekį tobulėti,
 - motyvuotų vaikus rodydami pavyzdį, t. y. tiesiog skaitydami namuose savo malonumui, skaitymą pateikdami kaip vertybę ir prasmingą laiko praleidimo būdą, ir įvairiomis progomis dovanodami vaikams knygas.
- Informuoti tėvus ir švietimo bendruomenę apie stiprų skaitymo rezultatų ir namų aplinkos bei edukacinių išteklių tiesioginį ryšį. Padėti tėvams ir visuomenei suprasti, kad
 - vaikiškų (ir ne tik) knygų kiekis,
 - internetas, kompiuteris,
 - asmeninis kambarys,
 - tėvų išsimokslinimas,
 - pomėgis skaityti,
 - vaikų ankstyvojo skaitymo veiklos ir sąlygos,
 - vaikų maitinimasis, nuovargis, miego trūkumas,
 - pamokų praleidinėjimasdaro didelę įtaką mokinių pasiekimams.

Daugiau informacijos apie PIRLS tyrimą:

- <http://timssandpirls.bc.edu/pirls2011/index.html>
- <http://www.smm.lt/web/lt/teisesaktai/tyrimai-ir-analizes/tarptautiniai-tyrimai>
Meniu: Veikla>Tyrimai ir analizės>Tarptautiniai tyrimai>PIRLS
- www.egzaminai.lt
Meniu: Mokinių pasiekimų tyrimai>Tarptautiniai tyrimai>PIRLS

PIRLS 2016 rezultatų pristatymas

Dr. Rita Dukynaitė

IEA generalinės asamblėjos narė

Dr. Ramutė Skripkienė

Nacionalinė tyrimo PIRLS koordinatore